

Handleiding

BIBOB

Aanbestedingen

De **Handleiding BIBOB** bestaat uit 4 delen:

- I. Informatiememorandum bij ‘aanbesteding’
- II. Vragenformulier bij ‘aanbesteding’
- III. Enuntiatieve lijst van opdrachten bij ‘aanbesteding’
- IV. Beleidsregels integriteit en uitsluiting bij aanbestedingen in BIBOB-sectoren (incl. 2 bijlagen)

Deel I.

BIBOB

INFORMATIEMEMORANDUM BIJ 'AANBESTEDING'

Inhoudsopgave

Inleiding

Uitgangspunten van de Wet BIBOB bij 'aanbesteding'

- *Doel van de Wet BIBOB*
- *Onderzoek door Bureau BIBOB*
- *Proportionaliteit; overheidsopdrachten met een aanzienlijke maatschappelijke of economische waarde*
- *De aanvragende aanbestedende dienst blijft verantwoordelijk*
- *Bescherming persoonlijke levenssfeer*

Toepassing van de Wet BIBOB bij 'aanbesteding'

- *Wie kan een BIBOB-advies vragen ?*
- *Voor welke opdrachten kan een BIBOB-advies worden gevraagd ?*
- *Binnen welke sectoren kan een BIBOB-advies worden gevraagd ?*
- *Wat is de reikwijdte van het BIBOB-instrumentarium ?*
- *Naar wie kan door Bureau BIBOB een onderzoek worden ingesteld?*
- *Terzake waarvan kan een BIBOB-advies worden gevraagd ?*
- *Hoe waarborgt Bureau BIBOB de privacy van de betrokkene ?*
- *Welke aspecten zijn voor een aanbestedende dienst van belang bij de aanvraag van een BIBOB-advies ?*
- *Binnen welke termijn wordt een BIBOB-advies gegeven ?*
- *Wat houdt het BIBOB-advies in ?*
- *Is de aanbestedende dienst bij zijn beslissing inzake een overheidsopdracht gebonden aan een BIBOB-advies ?*
- *Is er gelegenheid voor betrokkene om zijn zienswijze naar voren te brengen ?*
- *Mogelijkheid voor betrokkene tot het instellen van gerechtelijke procedures?*
- *Kosten van een BIBOB-advies*

Handreiking Beleidslijn bij 'aanbesteding'

- *Onderzoek door de aanbestedende dienst zelf*
- *Indicatoren voor een aanvraag*
- *Privacy*
- *Afweging van belangen na het ontvangen van een BIBOB-advies*
- *Zienswijze van betrokkene*

Standaardtekst bij aanbesteding

BIBOB INFORMATIEMEMORANDUM BIJ 'AANBESTEDING'

Inleiding

Het initiatief tot het uitwerken van een nieuw bestuurlijk instrumentarium ter bevordering van integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur met betrekking tot onder meer gunning van overheidsopdrachten (hierna: 'BIBOB-instrumentarium'), is genomen naar aanleiding van signalen van bestuursorganen in het begin van de negentiger jaren dat mogelijk bepaalde "criminele" personen of bedrijven doordringen in het economisch leven en een beroep doen op bestuurlijke faciliteiten.

De Wet Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur (hierna: Wet BIBOB) beoogt te voorkomen dat onder meer door 'aanbesteding' van een overheidsopdracht als bedoeld in de Wet BIBOB, de overheid onbedoeld mogelijk bepaalde "criminele" activiteiten faciliteert.

Teneinde deze doelstelling te realiseren, zal het Bureau BIBOB desgevraagd een aanbestedende dienst als bedoeld in de Wet BIBOB, adviseren omtrent de aanwezigheid van feiten en omstandigheden die aanleiding zouden kunnen vormen een overheidsopdracht (als bedoeld in de Wet BIBOB) in een bepaalde sector, niet te gunnen danwel een terzake gesloten overeenkomst te ontbinden danwel geen toestemming te verlenen dat een bepaalde 'onderaannemer' terzake wordt ingeschakeld. Het Bureau BIBOB zal daarbij kunnen adviseren omtrent de mate van gevaar dat de uitvoering van een bepaalde overheidsopdracht ten behoeve van "criminele" activiteiten zal worden misbruikt, zodat de aanbestedende dienst maatregelen kan treffen ter voorkoming daarvan.

Het advies dat Bureau BIBOB op basis van de uitkomst van haar onderzoek zal uitbrengen geeft een aanbestedende dienst slechts een ondersteuning bij zijn eigen inhoudelijke afweging een overheidsopdracht wel of niet aan een betrokkene te gunnen, wel of niet een overeenkomst inzake een overheidsopdracht te ontbinden, wel of niet toestemming te verlenen dat een bepaalde 'onderaannemer' kan worden ingeschakeld.

Met name de afweging om een BIBOB-advies te vragen bij een aanbesteding, dient -juist met het oog op het ingrijpend karakter van het instrument- weloverwogen en met inachtneming van de beginselen van behoorlijk bestuur en de algemene beginselen van aanbestedingsrecht te worden gemaakt. Daarbij spelen proportionaliteit, rechtszekerheid en rechtsgelijkheid een belangrijke rol.

De beslissing tot het al dan niet aanvragen van een BIBOB-advies ligt bij de betreffende aanbestedende dienst. Het verdient de voorkeur dat dit gebeurt op basis van een -met inachtneming van het in de Wet BIBOB bepaalde- te ontwikkelen beleid, waarin in algemene termen wordt aangegeven in welke gevallen advies kan worden gevraagd aan het Bureau BIBOB. Dit schept duidelijkheid naar betrokkenen die aan een BIBOB-onderzoek kunnen worden onderworpen.

Teneinde als aanbestedende dienst een eigen beleidslijn terzake op te kunnen zetten waarin wordt vastgelegd op welke wijze zal worden omgegaan met de Wet BIBOB, is het van belang dat de aanbestedende dienst beschikt over de kennis en vaardigheden om op een juiste wijze gebruik te kunnen maken van het BIBOB-instrumentarium. Dit informatiememorandum kan daarbij behulpzaam zijn.

Op basis van de Memorie van Toelichting op de Wet BIBOB en de toelichting op het Besluit BIBOB zullen hiertoe eerst de uitgangspunten van de Wet BIBOB bij 'aanbesteding' worden besproken. Vervolgens zal -eveneens op basis van deze Memorie van Toelichting- de wijze van toepassen van de Wet BIBOB worden besproken, waarna

een korte handreiking zal worden gegeven voor een door een aanbestedende dienst te ontwikkelen eigen transparante beleidslijn inzake de wijze van toepassing van de Wet BIBOB bij 'aanbesteding' van overheidsopdrachten.

Indien een aanbestedende dienst bij een aanbesteding van een overheidsopdracht binnen bepaalde sectoren gebruik wenst te maken van de diensten van het Bureau BIBOB, zal ten behoeve van de betrokkenen, waaronder bijvoorbeeld begrepen buitenlandse inschrijvers, een korte beschrijving van de Wet BIBOB in de aankondiging/ preselektiedocument en/ of het bestek moeten worden opgenomen. Een standaardtekst daartoe treft u in dit informatiememorandum aan.

Uitgangspunten van de Wet BIBOB bij 'aanbesteding'

Doel van de Wet BIBOB

Het BIBOB-instrumentarium is preventief van karakter. Hoofdzakelijk wordt beoogd te voorkomen dat door de aanbesteding van overheidsopdrachten, de overheid onbedoeld mogelijk bepaalde "criminele" activiteiten zou faciliteren. Het is dus noodzakelijk dat een aanbestedende dienst de beschikking verkrijgt over zodanige informatie, dat het zelf kan oordelen over de mate waarin het risico aanwezig is dat een dergelijke facilitering zich zou kunnen voordoen en dat gevaar bestaat dat een aanbesteding van een overheidsopdracht wordt misbruikt ten behoeve van criminele activiteiten. Deze informatie zal een aanbestedende dienst zelf moeten verkrijgen bijvoorbeeld uit een te houden eigen onderzoek en uit antwoorden die via vragenformulieren zijn verkregen (zie tevens hierna onder *Onderzoek door Bureau BIBOB*).

Met betrekking tot bepaalde overheidsopdrachten binnen bepaalde sectoren, zal het Bureau BIBOB aanbestedende diensten als bedoeld in de Wet BIBOB, kunnen adviseren omtrent de aanwezigheid van feiten en omstandigheden die aanleiding zouden kunnen vormen bijvoorbeeld een gegadigde in de zin van de Wet BIBOB, de desbetreffende overheidsopdracht niet te gunnen. Het Bureau BIBOB zal daarbij kunnen adviseren omtrent de mate van gevaar dat de uitvoering van een bepaalde overheidsopdracht ten behoeve van "criminele" activiteiten zal worden misbruikt, zodat de aanbestedende dienst maatregelen kan treffen ter voorkoming daarvan.

Een voornoemde aanbestedende dienst kan het Bureau BIBOB inzake bepaalde overheidsopdrachten, die zien op een bij Besluit BIBOB aangewezen sector, om advies vragen:

- (i) voordat een beslissing wordt genomen inzake de gunning van een dergelijke overheidsopdracht; of
- (ii) in het geval de aanbestedende dienst bij overeenkomst heeft bedongen dat de overeenkomst ontbonden wordt, indien -kort gezegd- een BIBOB-advies daartoe aanleiding geeft; of
- (iii) ten aanzien van een 'onderaannemer', uitsluitend met het oog op diens acceptatie als zodanig, indien de aanbestedende dienst in [het bestek] als voorwaarde heeft gesteld dat 'onderaannemer(s)' niet zonder toestemming van die aanbestedende dienst wordt (worden) gecontracteerd en in het kader van die voorwaarde zich het recht heeft voorbehouden aan Bureau BIBOB advies te vragen.

Onderzoek door Bureau BIBOB

Het Bureau BIBOB zal voor zijn onderzoek kunnen beschikken over de gegevens die door een aanbestedende dienst van een betrokkene zijn verkregen. Dit geldt zowel voor de situatie waarin het gaat om de mogelijke gunning van een overheidsopdracht, als bijvoorbeeld voor de situatie waarin een aanbestedende dienst wenst te bezien of zij een overeenkomst inzake een overheidsopdracht kan ontbinden.

Bij de inrichting van het BIBOB-instrumentarium is er van uitgegaan dat in alle gevallen, waarin een aanbestedende dienst terzake van de gunning van een overheidsopdracht om een BIBOB-advies kan verzoeken, de betrokkenen verplicht zijn zelf aan de hand van een vragenformulier gegevens aan de aanbestedende dienst te verstrekken. De Wet BIBOB voorziet erin dat in dat formulier vragen zijn opgenomen, die er op gericht zijn de voor een BIBOB onderzoek noodzakelijke gegevens te genereren. Ook in het geval waarin de mogelijke ontbinding van een overeenkomst inzake een overheidsopdracht aan de orde is, dienen de betrokkenen een dergelijk formulier in te vullen.

Het Bureau BIBOB heeft daartoe een vragenformulier bij 'aanbesteding' opgesteld, dat een aanbestedende dienst kan gebruiken. Dit vragenformulier kan bij het Bureau BIBOB worden opgevraagd.

Het Bureau BIBOB kan verder gegevens vergaren uit alle daartoe geëigende open bronnen en limitatief opgesomde gesloten bronnen, zoals de persoonsregistraties waarop de Wet politieregisters en de Wet op de justitiële documentatie van toepassing zijn. Daarnaast heeft het Bureau BIBOB de mogelijkheid om aan de aanbestedende dienst of aan de betrokkene aanvullende gegevens te vragen, die noodzakelijk zijn voor het onderzoek ten behoeve van het advies.

Proportionaliteit; overheidsopdrachten met een aanzienlijke maatschappelijke of economische waarde

In de Wet BIBOB wordt door middel van een aantal procedurele en inhoudelijke waarborgen, die onder andere hun basis vinden in de Algemene Wet Bestuursrecht en de Wet bescherming persoonsgegevens, getracht de juiste balans te vinden tussen de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer en de bescherming van het openbaar belang.

In het licht van deze proportionaliteitedachte is er voor gekozen niet ten aanzien van alle overheidsopdrachten de mogelijkheid open te stellen dat een BIBOB-advies kan worden verzocht.

Voor overheidsopdrachten geldt in ieder geval dat het moet gaan om opdrachten met een aanzienlijke maatschappelijke of economische waarde, zodat mogelijk misbruik of "criminele" betrokkenheid aantrekkelijk wordt.¹ Het risico van bestuurlijke facilitering kan dan zodanig groot worden geacht, dat een beroep op het BIBOB-instrumentarium gerechtvaardigd is. De afweging terzake dient door de aanbestedende dienst zelf te worden gemaakt.

¹ In de Wet BIBOB is niet uitgewerkt wanneer een overheidsopdracht wordt geacht een "aanzienlijke maatschappelijke of economische waarde" te vertegenwoordigen. Blijkens de toelichting op het Besluit BIBOB kan bij "aanzienlijke maatschappelijke waarde" worden gedacht aan opdrachten waarbij met gevoelige gegevens of kostbare producten wordt gewerkt, dan wel waarbij noodvoorzieningen of veiligheidsmaatregelen worden ingevoerd. Ook kan worden gedacht aan opdrachten zoals onderhoudswerkzaamheden die worden uitgevoerd in gebouwen of aan systemen die onder strenge beveiliging staan. Bij "aanzienlijke economische waarde" kan men blijkens de toelichting op het Besluit BIBOB denken aan opdrachten met een waarde gelijk aan of groter dan de drempelbedragen als genoemd in de Europese aanbestedingsrichtlijnen.

De aanvragende aanbestedende dienst blijft verantwoordelijk

Een ander belangrijk uitgangspunt van het BIBOB-instrumentarium is dat een aanbestedende dienst bij de toepassing van dat instrumentarium zelf de volledige verantwoordelijkheid blijft dragen voor de voorkoming van facilitering van "criminele" activiteiten.

De aanbestedende dienst besluit in de eerste plaats zelfstandig of gebruik wordt gemaakt van het BIBOB-instrumentarium, en of derhalve een BIBOB-advies wordt aangevraagd. Dit besluit zal zijn gebaseerd op een door de aanbestedende dienst zelf uit te voeren vooronderzoek naar de mate van gevaar dat een overheidsopdracht wordt misbruikt ten behoeve van mogelijk bepaalde "criminele" activiteiten. Er bestaat geen verplichting om een BIBOB-advies aan te vragen. Het is dan ook de aanbestedende dienst die in het concrete geval de afweging maakt, of toepassing van het BIBOB-instrumentarium kan worden gerechtvaardigd², alsmede de inbreuk op de privacy van de betrokkenen, in relatie tot de mogelijke risico's die in het concrete geval aan de orde zouden kunnen zijn. Zoals hierna zal worden besproken, verdient het aanbeveling als aanbestedende dienst in een beleidslijn indicatoren op te nemen, die aan kunnen geven of de beslissing tot aanvraag van een BIBOB-advies gerechtvaardigd is. Ten slotte, het BIBOB-advies is niet bindend voor de aanbestedende dienst. Naast het belang van integriteit dat wordt gediend door toepassing van de Wet BIBOB, kunnen andere belangen in de afweging worden betrokken terzake van de kwalitatieve selectie van een gegadigde, acceptatie van een onderaannemer of ontbinding van een overeenkomst.

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Vanwege de aard van de gegevens en de diversiteit aan bronnen waaruit deze door het Bureau BIBOB kunnen worden geput, dient met het oog op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de personen waaromtrent het Bureau BIBOB gegevens heeft verzameld, een zeer stringent regime te worden gehanteerd ten aanzien van de verstrekking van die persoonsgegevens. Voorts dient te worden voorkomen dat die gegevens onnodig worden verspreid. Er kunnen immers grote zakelijke en persoonlijke belangen op het spel staan.

Bepaald is dat een ieder die op grond van de Wet BIBOB persoonsgegevens inzake een derde verkrijgt, tot geheimhouding verplicht is, behoudens de in de Wet BIBOB geregelde uitzonderingsgevallen.

De betrokkenen dienen over het feit van opslag van op hen betrekking hebbende gegevens door Bureau BIBOB individueel te worden geïnformeerd. Uitgangspunt is dat zij geen onderzoek behoeven te doen of over hen gegevens opgeslagen zijn.

² Vermoedens van ernstige misstanden (hetgeen kan blijken uit bijvoorbeeld tegenwerking bij controles) of indien er sprake is van aanwijzingen van georganiseerde misdaad (waar omstandigheden als een groot aantal faillissementen in zeer korte tijd of veelvuldige bestuurswisselingen op kunnen duiden) kunnen een aanvraag rechtvaardigen.

Toepassing van de Wet BIBOB bij 'aanbesteding'

Wie kan een BIBOB-advies vragen ?

Een BIBOB-advies bij 'aanbesteding' kan worden gevraagd door aanbestedende diensten.

De term 'aanbestedende dienst' is ontleend aan de thans vigerende Europese aanbestedingsrichtlijnen, maar heeft in de Wet BIBOB een beperkte reikwijdte. Slechts de instellingen die voldoen aan het in de Wet BIBOB gedefinieerde begrip 'aanbestedende dienst' kunnen een BIBOB-advies bij 'aanbesteding' aanvragen.

In de Wet BIBOB worden slechts de volgende instellingen aangemerkt als aanbestedende diensten:

1. de Staat;
2. Provincies;
3. Gemeenten;
4. Waterschappen;
5. Openbare lichamen als bedoeld in artikel 8 lid 1 Wet Gemeenschappelijke Regelingen;
6. Politieregio's;
7. Openbare lichamen voor beroep of bedrijf;
8. Openbare lichamen als bedoeld in artikel 134 van de Grondwet;
9. Zelfstandige bestuursorganen aangewezen bij Besluit BIBOB.

Voor welke opdrachten kan een BIBOB-advies worden gevraagd ?

Een BIBOB-advies kan worden gevraagd voor overheidsopdrachten als in de Wet BIBOB gedefinieerd.

In de Wet BIBOB wordt onder een overheidsopdracht verstaan een opdracht die wordt verstrekt op basis van een schriftelijke overeenkomst onder bezwarende titel die is gesloten tussen enerzijds een aannemer, leverancier of dienstverlener en anderzijds een aanbestedende dienst, en die betrekking heeft op:

- a) de uitvoering dan wel het ontwerp alsmede de uitvoering van werken in het kader van beroepswerkzaamheden die zijn gebaseerd op de algemene systematische bedrijfsindeling³, dan wel op het laten uitvoeren met welke middelen dan ook van een werk dat aan de door de aanbestedende dienst vastgestelde eisen voldoet;
- b) de aankoop, leasing, huur of huurkoop, met of zonder koopoptie, van producten, met dien verstande dat dit tevens de nodige werkzaamheden kan omvatten voor het aanbrengen en installeren van die producten bij de levering daarvan; of
- c) de uitvoering van diensten in de meest ruime zin.

Onder overheidsopdracht valt blijkens de Wet BIBOB eveneens het geheel van afspraken dat is vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst tussen enerzijds een aanbestedende dienst en anderzijds een of meer private partijen, over de uitvoering van werken of diensten geheel of ten dele voor rekening en risico van een of meer van die private partijen.

³ Zie Bijlage II bij de Europese aanbestedingsrichtlijn 93/37/EEG, zoals gewijzigd bij Richtlijn 97/52/EG (Richtlijn Werken)

Zowel overheidsopdrachten die (a) krachtens de thans vigerende Europese aanbestedingsrichtlijnen dienen te worden aanbesteed, (b) krachtens het nationale aanbestedingsrecht (dienen te) worden aanbesteed of (c) onderhands kunnen worden verstrekt, vallen onder het bereik van de Wet BIBOB.

Binnen welke sectoren kan een BIBOB-advies worden gevraagd ?

Krachtens het bij de Wet BIBOB thans vigerende Besluit BIBOB zijn enkele sectoren aangewezen ten aanzien waarvan aan het Bureau BIBOB inzake overheidsopdrachten een advies kan worden gevraagd.

Het betreft overheidsopdrachten binnen de sectoren milieu, informatie-communicatie technologie (ICT) of bouw.

Het Bureau BIBOB heeft een enuntiatieve lijst (zie deel III van deze Handreiking) opgesteld waarin opdrachten zijn opgenomen die binnen deze sectoren kunnen vallen. Deze lijst kan bij het Bureau BIBOB worden opgevraagd.

Wat is de reikwijdte van het BIBOB-instrumentarium?

Teneinde de juiste balans te vinden tussen de inbreuk op de persoonlijke levenssfeer en de bescherming van het openbaar belang, is er voor gekozen om niet ten aanzien van alle overheidsopdrachten de mogelijkheid open te stellen dat om het BIBOB-advies kan worden verzocht.

Het moet gaan -zoals hiervoor gesteld- om overheidsopdrachten met een aanzienlijke maatschappelijke of economische waarde. Het risico van bestuurlijke facilitering kan dan zodanig groot worden geacht dat een beroep op het BIBOB-instrumentarium gerechtvaardigd is.

Naar wie kan door Bureau BIBOB een onderzoek worden ingesteld?

Om zijn adviestaak verantwoord te kunnen vervullen, dient het Bureau BIBOB een zo volledig mogelijk beeld te krijgen van het bedrijf of de onderneming van een betrokkene. De aanbestedende dienst zal daartoe aan de betrokkene vragen dienen te stellen.

- Wie is aan te merken als 'betrokkene'?

Onder 'betrokkene' in de zin van de Wet BIBOB wordt niet alleen degene verstaan die:

- (a) zich heeft gemeld voor een aanbestedingsprocedure teneinde een aanbieding te doen; of
- (b) zich heeft ingeschreven op een aanbestedingsprocedure; danwel
- (c) in onderhandeling is getreden met een aanbestedende dienst (a, b en c elk tevens zijnde 'gegadigde' als bedoeld in de Wet BIBOB); maar ook
- (d) degene aan wie een overheidsopdracht is gegund; of
- (e) een derde aan wie een deel van een overheidsopdracht in onderaanneming is of zal worden gegeven door degene aan wie de overheidsopdracht is of zal worden gegund.

Een door het Bureau BIBOB in te stellen onderzoek zal zich niet alleen uitstrekken tot het bedrijf of de onderneming van de betrokkene maar ook tot de structuur en de financiering van de onderneming, de zeggenschap daarover, alsmede de verhouding tot andere ondernemingen en personen die bij de besluitvorming binnen de onderneming zijn betrokken.

Doordat buitenlandse bedrijven steeds meer gaan opereren op de Nederlandse markt, zal het Bureau BIBOB in staat moeten kunnen zijn om desgewenst ook deze buitenlandse bedrijven aan een BIBOB onderzoek te kunnen onderwerpen. In dit verband is het van belang dat Bureau BIBOB in vergelijkbare mate kan beschikken over gegevens over Nederlandse en buitenlandse bedrijven. Wat betreft de bevraging van openbare bronnen is dit het geval. Er zijn verschillende internationale en openbare buitenlandse gegevensbronnen die geraadpleegd kunnen worden en waarvan de gegevens voor het oordeel over de betrouwbaarheid van de onderneming van groot belang kunnen zijn. Hierbij moet worden gedacht aan de bestanden van internationale bedrijfsinformatiebureaus en registers van buitenlandse Kamers van Koophandel. Met name waar het gegevens over de bedrijfsstructuur, de reputatie en financiële gegevens van een buitenlands bedrijf betreft, is de informatie uit deze bronnen nuttig voor een BIBOB onderzoek.

Terzake waarvan kan een BIBOB-advies worden gevraagd?

Voor een aanbesteding krachtens de thans vigerende Europese aanbestedingsrichtlijnen geldt een dwingende regeling voor selectie- en gunningscriteria. Selectiecriteria zien op de kwaliteit van de leverancier, aannemer en dienstverlener als zodanig. De selectiecriteria kennen bepaalde uitsluitingsgronden alsmede geschiktheidscriteria die onder meer kunnen zien op de beoordeling van de financiële en economische draagkracht en technische bekwaamheid.

Blijkens de jurisprudentie van het Hof van Justitie vormen deze selectiecriteria een gesloten stelsel. Voor aanbestedingen is het dan ook niet mogelijk via de Wet BIBOB extra uitsluitingsgronden of geschiktheidscriteria te creëren. Aanbestedende diensten blijven in dat opzicht gebonden aan de Europese aanbestedingsrichtlijnen.

Het advies dat aan Bureau BIBOB kan worden gevraagd is gericht op de uitsluitingsgronden en het geschiktheids criterium van de financiële en economische draagkracht als genoemd in de Europese aanbestedingsrichtlijnen.⁴ Met andere woorden, de toepassing van de uitsluitingsgronden en voornoemd geschiktheids criterium uit de Europese aanbestedingsrichtlijnen kan worden gemotiveerd met behulp van een BIBOB-advies.

Daarbij is er in de Wet BIBOB in voorzien dat die selectiecriteria ook kunnen worden toegepast ten aanzien van aanbestedingen die krachtens het nationale aanbestedingsrecht (dienen te) worden aanbesteed en ten aanzien van opdrachten die onderhands kunnen worden verstrekt.

Voorwaarde voor het gebruik van de uitsluitingsgronden en het geschiktheids criterium 'financiële en economische draagkracht' is dat deze bij een aanbesteding in de aankondiging en/ of het bestek worden opgenomen. Van belang hierbij is dat een aanbestedende dienst bij het stellen van voornoemde criteria, dient na te gaan of de gestelde criteria in verhouding staan tot de opdracht alsmede proportioneel zijn.

⁴ Het geschiktheids criterium dat ziet op aspecten van technische bekwaamheid zal niet door Bureau BIBOB worden getoetst.

De volgende uitsluitingsgronden kunnen (limitatief) door een aanbestedende dienst worden gesteld:

Van deelneming aan een opdracht kan worden uitgesloten iedere betrokkene:

1. *die in staat van faillissement, vereffening, surséance van betaling of akkoord verkeert dan wel zijn werkzaamheden heeft gestaakt of in een andere soortgelijke toestand verkeert ingevolge een gelijkaardige procedure van de nationale wettelijke regeling;*
2. *wiens faillissement is aangevraagd of tegen wie een procedure van vereffening of surséance van betaling of akkoord danwel een andere soortgelijke procedure die in de nationaal wettelijke regeling is voorzien, aanhangig is gemaakt;*
3. *die bij een rechterlijke beslissing die kracht van gewijsde heeft, veroordeeld is geweest voor een delict dat de beroepsmoraliteit van de betrokkene in het gedrang brengt;*
4. *die in de uitoefening van zijn beroep een ernstige fout heeft begaan, vastgesteld op elke grond die de aanbestedende diensten aannemelijk kunnen maken;*
5. *die niet aan zijn verplichtingen heeft voldaan ten aanzien van de betaling van de sociale-verzekeringsbijdragen overeenkomstig de wettelijke bepalingen van het land waar hij gevestigd is of van het land van de aanbestedende dienst;*
6. *die niet aan zijn verplichtingen heeft voldaan ten aanzien van de betaling van zijn belastingen overeenkomstig de wettelijke bepalingen van het land van de aanbestedende dienst;*
7. *die zich in ernstige mate schuldig heeft gemaakt aan valse verklaringen bij het verstrekken van de inlichtingen die overeenkomstig de criteria voor de kwalitatieve selectie kunnen worden verlangd [of die deze inlichtingen niet heeft verstrekt⁵].*

Ingevolge de Europese aanbestedingsrichtlijnen kan een aanbestedende dienst ook de financiële en economische geschiktheid van een betrokkene toetsen. Dit criterium dient objectief te zijn en gerelateerd te zijn aan de aard en omvang van de (te gunnen) overheidsopdracht.

Op grond van de Wet BIBOB is het tevens mogelijk dat gecontracteerde betrokkenen, bijvoorbeeld aannemers, en door hen ingeschakelde onderaannemers eveneens aan voornoemde uitsluitingsgronden en geschiktheids criterium kunnen worden getoetst.

De voorwaarde voor een dergelijke toetsing van de gecontracteerde betrokkene is wel dat de aanbestedende dienst bij overeenkomst heeft bedongen dat de overeenkomst ontbonden wordt, indien -kort gezegd- een BIBOB-advies daartoe aanleiding geeft.⁶ Ten aanzien van een 'onderaannemer' geldt dat, uitsluitend met het oog op diens acceptatie als zodanig, de aanbestedende dienst in [het bestek] als voorwaarde dient te hebben gesteld dat 'onderaannemer(s)' niet zonder toestemming van die aanbestedende dienst wordt (worden) gecontracteerd en dat de aanbestedende dienst in het kader van die voorwaarde zich het recht heeft voorbehouden aan Bureau BIBOB advies te vragen.⁷

⁵ Toevoeging kan uitsluitend worden ontleend aan de Richtlijn Diensten.

⁶ Gedacht kan worden aan de volgende in de overeenkomst met de dienstverlener/leverancier/aannemer op te nemen tekst: "[De aanbestedende dienst] heeft met inachtneming van het daaromtrent in de wet bepaalde, het recht de overeenkomst te ontbinden, indien volgens [de aanbestedende dienst] een advies van het Bureau Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur daartoe aanleiding geeft."

⁷ Gedacht kan worden aan de volgende in de overeenkomst met de dienstverlener/leverancier/aannemer op te nemen tekst: "[dienstverlener/leverancier/aannemer] zal slechts met voorafgaande schriftelijke toestemming van [de aanbestedende dienst] een 'onderaannemer' kunnen contracteren. [De aanbestedende dienst] is gerechtigd geen toestemming terzake te verlenen, onder meer indien -met inachtneming van het in de wet BIBOB bepaalde- volgens [de aanbestedende dienst] een advies van het Bureau Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur daartoe aanleiding geeft."

Hoe waarborgt Bureau BIBOB de privacy van de betrokkene?

Wanneer een betrokkene wordt onderworpen aan een BIBOB-onderzoek, zal het Bureau BIBOB een scala aan open en gesloten informatiebronnen over diegene kunnen raadplegen. Voorop staat dat de privacy van betrokkene zoveel mogelijk wordt beschermd. Om dit te realiseren verplicht de Wet BIBOB het Bureau BIBOB zich te houden aan de volgende punten:

- Het Bureau BIBOB verstrekt geen gegevens aan derden, behalve in die gevallen die zijn opgesomd in artikel 20 lid 3 van de Wet BIBOB;
- Het Bureau BIBOB verzamelt uitsluitend gegevens ten behoeve van een advies aan een aanbestedende dienst;
- De bronnen die het Bureau BIBOB bevroegt, beperken zich tot: openbare bronnen, bronnen die vermeld staan in de Wet Bescherming Persoonsgegevens, artikel 8 aanhef en onder e) en de bronnen vermeld in artikel 13 en 27 van de Wet BIBOB;
- Het Bureau BIBOB kan bij zijn onderzoek gebruik maken van de in de eigen registratie opgenomen gegevens, voorzover deze althans niet langer dan twee jaar geleden zijn verkregen (artikel 19 Wet BIBOB);
- Voor iedereen die krachtens de Wet BIBOB de beschikking krijgt over gegevens met betrekking tot een derde, geldt een geheimhoudingsplicht (artikel 28 Wet BIBOB);

Verder zijn de Algemene wet bestuursrecht en de Wet Bescherming Persoonsgegevens van toepassing op de gegevens die door Bureau BIBOB worden verzameld.

De Wet BIBOB speelt nog een bijzondere rol voor de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). In de Wet BIBOB is bepaald dat, in afwijking van hetgeen in de Wob is bepaald, het Bureau BIBOB in beginsel geen persoonsgegevens aan derden verstrekt, die het heeft verkregen in het kader van zijn onderzoek.⁸ De gegevens die zijn opgenomen in het voor de aanbestedende dienst opgestelde advies worden wel verstrekt aan de betrokkene en aan een derde voorzover de in de motivering genoemde gegevens deze derde betreffen.

Welke aspecten zijn voor een aanbestedende dienst van belang bij de aanvraag van een BIBOB-advies?

De aanbestedende dienst zal de afweging moeten maken of toepassing van het BIBOB-instrumentarium proportioneel is. Dat wil zeggen dat de toepassing van het BIBOB-instrumentarium in de juiste verhouding staat tot het belang van de opdracht.

Ook moet de aanbestedende dienst onderzocht hebben of met een ander minder ingrijpend middel, hetzelfde doel kan worden bereikt. Met andere woorden of er een subsidiair middel bestaat voor het BIBOB instrumentarium.

Met het oog op een behoorlijke procedure is het van belang dat de betrokkene wordt geïnformeerd omtrent het feit dat het advies van het Bureau BIBOB is gevraagd. Dit is een zodanig belangrijke stap in het kader van de besluitvormingsprocedure dat de betrokkene daarover schriftelijk dient te worden ingelicht. Dit temeer nu de aanbestedende dienst niet verplicht is om altijd het advies van het Bureau BIBOB aan te vragen. Van een dergelijke mededeling aan de betrokkene wordt overigens ook een zekere preventieve werking verwacht.

⁸ Zie uitzonderingsgevallen als vermeld in artikel 20 lid 3 van de Wet BIBOB.

De betrokkene die het ongewenst acht dat door het Bureau BIBOB een onderzoek wordt ingesteld, kan naar aanleiding van die mededeling besluiten zijn aanmelding of aanbidding alsnog in te trekken.

Hierbij wordt volledigheidshalve aangetekend dat het Bureau BIBOB de adviesaanvraag niet eerder in behandeling zal nemen dan nadat het Bureau BIBOB de beschikking heeft gekregen over een afschrift van de brief van de aanbestedende dienst aan de betrokkene dat het advies van het Bureau BIBOB is gevraagd.

Binnen welke termijn wordt een BIBOB-advies gegeven?

Het Bureau BIBOB geeft het advies aan de aanbestedende dienst zo spoedig mogelijk doch in ieder geval binnen een termijn van vier weken nadat de aanbestedende dienst een advies heeft aangevraagd.

Indien evenwel bijvoorbeeld gegevens uit het buitenland dienen te worden gevraagd of als er sprake is van een uitgebreid onderzoek, kan die termijn langer zijn. Indien het advies alsdan niet binnen vier weken kan worden gegeven, heeft het Bureau BIBOB de bevoegdheid om de gestelde termijn eenmalig te verlengen. Deze verlenging bedraagt niet meer dan vier weken.

Ook een kortere termijn is in sommige gevallen denkbaar, bijvoorbeeld indien het gaat om een eenvoudig gestructureerd bedrijf in Nederland

Een aanbestedende dienst dient bij aanbesteding van een overheidsopdracht genoemde termijn(en) te borgen in de te houden aanbestedingsprocedure.

Wat houdt het BIBOB-advies in?

Het advies dat aan de betrokken aanbestedende dienst zal worden gegeven, zal uitsluitend zijn gebaseerd op gegevens die aan de betrokkene ter kennis kunnen worden gebracht.

Hierdoor is enerzijds gewaarborgd dat een adequate controle op het nieuwe instrumentarium mogelijk is en dat de BIBOB-adviezen volledig kunnen worden getoetst. Anderzijds wordt op deze wijze voorkomen dat zodanige gegevens ter kennis worden gebracht aan de betrokkene, dat de goede uitvoering van de politietaak of gewichtige belangen van derden zouden kunnen worden geschaad.

Het BIBOB-advies wordt inhoudelijk zodanig gemotiveerd dat de aanbestedende dienst zelfstandig kan bepalen of het advies aanleiding geeft tot het nemen van een afwijzend besluit ten aanzien van de betrokkene. Dit geldt evenzeer voor een besluit inzake de ontbinding van een overeenkomst inzake een gegunde overheidsopdracht.

In het BIBOB-advies kan de mate van gevaar van "crimineel" misbruik van de uitvoering van een overheidsopdracht worden aangegeven. Hierbij bestaat een aantal modaliteiten. Uiteraard is er de modaliteit dat van geen enkel gevaar is gebleken. Is het Bureau BIBOB in zijn onderzoek daarentegen wel op gegevens gestuit die duiden op mogelijk crimineel misbruik, dan is het mogelijk om een zekere gradatie in het gevaar aan te geven (ernstig, mindere mate van gevaar of geen gevaar).

Is de aanbestedende dienst bij zijn beslissing inzake een overheidsopdracht gebonden aan een BIBOB-advies ?

Het BIBOB-advies is niet bindend voor de aanbestedende dienst.

Benadrukt wordt dat het BIBOB-advies niet verder gaat dan aan te geven of zich feiten en omstandigheden voordoen die kunnen leiden tot een voor de betrokkene negatieve beslissing inzake een overheidsopdracht.

De aanbestedende dienst dient zelf de afweging te maken of een eventueel door het Bureau BIBOB vastgesteld gevaar zo zwaarwegend is, dat een overheidsopdracht niet aan een gegadigde kan worden gegund.

Het voorgaande is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van een reeds gegunde overheidsopdracht. De aanbestedende dienst zal in voorkomend geval moeten beslissen of de overeenkomst met de betrokkene aan wie de overheidsopdracht is gegund, dient te worden ontbonden, dan wel of de 'onderaannemer' terzake van wie een separaat BIBOB-advies is gevraagd, door de betrokkene aan wie de overheidsopdracht is gegund, kan worden gecontracteerd.

Om die reden zal het advies van het Bureau BIBOB worden gestaafd door middel van een weergave van de gevonden informatie. Daarbij zal het Bureau BIBOB aangeven waarom het de betreffende informatie relevant acht voor de beantwoording van de vraag of een overeenkomst inzake een overheidsopdracht wellicht kan worden ontbonden. Op deze wijze wordt de aanbestedende dienst in staat gesteld een eigen inhoudelijke afweging te maken.

Hierbij wordt aangetekend dat het Bureau BIBOB (ook) niet in staat zal zijn om een verdergaand advies te geven dan uitsluitend dat betreffende de mate van gevaar of de aanwezigheid van feiten en omstandigheden die aanleiding kunnen vormen voor een voor de betrokkene negatieve beslissing inzake een overheidsopdracht. Om een verdergaand advies te kunnen geven, zouden immers door het Bureau BIBOB zowel de betrokken belangen moeten kunnen worden afgewogen, alsook de omstandigheden van het geval in de overwegingen moeten kunnen worden betrokken. Dit is een verantwoordelijkheid die alleen bij de aanbestedende dienst kan liggen en door de aanbestedende dienst verantwoord kan worden ingevuld.

Is er gelegenheid voor betrokkene om zijn zienswijze naar voren te brengen?

Voordat een aanbestedende dienst een voor betrokkene negatieve beslissing neemt terzake van de gunning van een overheidsopdracht, de weigering toestemming te verlenen tot het inschakelen van een bepaalde 'onderaannemer' of de ontbinding van de overeenkomst met de partij aan wie de overheidsopdracht is gegund, stelt het de betrokkene in de gelegenheid diens zienswijze naar voren te brengen.

Indien de betrokkene gebruik wenst te maken van de mogelijkheid om zijn zienswijze kenbaar te maken, zal hem de mogelijkheid worden geboden het BIBOB-advies in te zien.

Deze hoorplicht geldt ook voor personen die worden genoemd in de motivering van de beslissing van de aanbestedende dienst ter zake.

De artikelen 4:8 tot en met 4:12 van de Algemene Wet Bestuursrecht zijn van overeenkomstige toepassing.

Mogelijkheid voor betrokkene tot het instellen van gerechtelijke procedures

In de Wet BIBOB zijn diverse waarborgen aangebracht teneinde de kans zoveel mogelijk te beperken dat de aanbestedende dienst een onrechtmatigheid jegens de betrokkene pleegt. In de wijze waarop het BIBOB-advies tot stand komt zijn diverse waarborgen ingebouwd. Zo heeft de betrokkene in belangrijke mate invloed op de betrouwbaarheid van de gegevens die worden gebruikt bij het advies en de besluitvorming van de aanbestedende dienst doordat de betrokkene zelf het vragenformulier invult. Het Bureau BIBOB verifieert deze gegevens nog bij andere registraties. Indien vervolgens discrepanties blijken te bestaan verzoekt het Bureau BIBOB de betrokkene om nadere inlichtingen. Daarnaast kan de betrokkene gebruik maken van het inzage- en correctierecht conform het bepaalde in de Wet bescherming persoonsgegevens. Bovendien is de aanbestedende dienst verplicht de betrokkene in de gelegenheid te stellen zijn zienswijze naar voren te brengen, voordat de aanbestedende dienst een voor de betrokkene negatieve beslissing neemt.

Indien de betrokkene echter van mening is dat de argumenten van de voor haar negatieve beslissing van de aanbestedende dienst niet valide zijn, kan zij een procedure voor de (civiele) rechter aanhangig maken.

In de praktijk zal de betrokkene veelal in kort geding tegen de negatieve beslissing opkomen, waarna de eventuele vordering tot schadevergoeding in een bodemprocedure aan de orde kan komen. Beide vorderingen kunnen echter ook in een en dezelfde bodemprocedure aanhangig worden gemaakt.

De vraag welke schade moet worden vergoed indien het BIBOB instrumentarium op onjuiste wijze is toegepast, zal worden beoordeeld naar civielrechtelijke maatstaven. Onder omstandigheden, indien er sprake is van aantasting van de eer en goede naam, kan er ook recht bestaan op vergoeding van immateriële schade.

Kosten van een BIBOB-advies

Het Bureau BIBOB zal voor een te verlenen BIBOB-advies een bepaalde vergoeding aan de betreffende aanbestedende dienst vragen. De vergoeding zal jaarlijks door het Bureau BIBOB worden vastgesteld. Voor de kosten van een BIBOB-advies inzake aanbestedingen wordt een bijdrage gevraagd die in verhouding staat tot het aantal bedrijven dat het Bureau BIBOB per adviesaanvraag gaat screenen. Een eenheid kan bestaan uit: een bedrijf, een aantal bedrijven, de eventuele combinatie waarin zij verenigd zijn, de directievoerder en de eventuele onderaannemers. Nadere informatie daaromtrent zal het Bureau BIBOB op verzoek verstrekken.

Handreiking Beleidslijn bij 'aanbesteding'

Met name de afweging om een BIBOB-advies te vragen, dient -juist met het oog op het ingrijpend karakter van het instrument- weloverwogen en met inachtneming van de beginselen van behoorlijk bestuur te worden genomen. Daarbij spelen proportionaliteit, rechtszekerheid en rechtsgelijkheid een belangrijke rol.

Teneinde de toets van rechtszekerheid en rechtsgelijkheid te doorstaan, dient naar het oordeel van de wetgever een beslissing door de aanbestedende dienst tot aanvraag van een BIBOB-advies te zijn gebaseerd op een door de aanbestedende dienst (schriftelijke) opgestelde transparante (concrete) beleidslijn. In de beleidslijn wordt het beleid van de aanbestedende dienst ten aanzien van de toepassing van de Wet BIBOB geformuleerd.

Hieronder zal worden aangegeven te aanzien van welke onderwerpen uit de Wet BIBOB de aanbestedende dienst beleid zal moeten ontwikkelen.

Onderzoek door aanbestedende dienst zelf

Alvorens de aanbestedende dienst een BIBOB-advies aanvraagt, maakt hij eerst gebruik van andere hem ter beschikking staande instrumenten om te toetsen of er feiten en omstandigheden zijn die grond kunnen opleveren dat er sprake is van een bepaalde mate van gevaar dat een overheidsopdracht wordt misbruikt ten behoeve van "criminele" activiteiten.

Deze toets behelst in ieder geval een controle en analyse van:

- *het door de betrokkene ingevulde vragenformulier;*
- *de door de betrokkene op basis van het vragenformulier meegestuurde documenten en eventuele extra opgevraagde documenten;*
- *onderzoek van openbare bronnen zoals de Kamer van Koophandel;*

Dit onderzoek dient tevens plaats te vinden indien de aanbestedende dienst overweegt een advies aan te vragen terzake een ontbinding van een overeenkomst inzake een overheidsopdracht of terzake de acceptatie van een 'onderaannemer'.

Indicatoren van aanvraag

Voor een eenduidige beoordeling dient de aanbestedende dienst een aantal indicatoren vast te stellen dat kan leiden tot de aanvraag van een BIBOB-advies.

Dergelijke indicatoren zullen veelal een uitwerking zijn van de volgende onderwerpen:

- *de wijze van financiering van de betrokkene;*
- *gegevens uit openbare bronnen;*
- *de gedragingen van de betrokkene;*
- *de werkwijze van de betrokkene;*
- *de omgeving waarin de betrokkene opereert;*

Voor de beoordeling of een BIBOB-advies zal worden gevraagd in verband met een voorgenomen ontbinding van een overeenkomst inzake een overheidsopdracht of terzake de acceptatie van een 'onderaannemer', dienen eveneens soortgelijke indicatoren te worden opgesteld.

Privacy

De aanbestedende dienst die een BIBOB-advies ontvangt, is verantwoordelijk voor een zorgvuldige opslag daarvan. Met name de in het advies opgenomen motivering kan vertrouwelijke informatie bevatten die geen verspreiding toelaat anders dan in de op te stellen beleidslijn is voorzien. De aanbestedende dienst dient voorzieningen te treffen die ertoe leiden dat binnen de aanbestedende dienst een zo gering mogelijk aantal personen kennis neemt van de persoonsgegevens die in de motivering van het advies zijn opgenomen.

Hierbij kan gedacht worden aan een speciale commissie binnen een aanbestedende dienst, die belast wordt met zowel het verzoek om een BIBOB-advies als de voorbereiding van het besluit naar aanleiding van het BIBOB-advies. Voorts kan worden gedacht aan praktische maatregelen, zoals speciaal papier waardoor het fotokopiëren wordt bemoeilijkt.

Afweging van belangen na het ontvangen van een BIBOB-advies

Een voor een betrokkene negatief BIBOB-advies dwingt de aanbestedende dienst niet tot een afwijzend besluit richting betrokkene. De toegepaste selectiecriteria kunnen worden ingeroepen indien sprake is van een daarin genoemde situatie, maar verplichten in beginsel daartoe niet. Naast het belang van integriteit dat wordt gediend door toepassing van een negatief BIBOB-advies, kunnen andere belangen in de afweging worden betrokken terzake van de kwalitatieve selectie van een gegadigde, acceptatie van een 'onderaannemer' of ontbinding van een overeenkomst.

In verband met de eisen van objectiviteit, transparantie en non-discriminatie verdient het aanbeveling als aanbestedende dienst dergelijke andere belangen die meewegen in de beslissing ter zake neer te leggen in een beleidslijn.

Voorbeelden van belangen die terzake mee kunnen wegen zijn:

- economische en maatschappelijke gevolgen van een afwijzend besluit;
- financiële gevolgen voor de betrokkene;
- de vereiste continuïteit van de met de overheidsopdracht gemoeide werkzaamheden;
- de aanwezigheid van een subsidiair middel;
- afwezigheid van een alternatief;
- de mate waarin de betrokkene preventieve maatregelen heeft genomen.

Zienswijze van betrokkene

De aanbestedende dienst die het voornemen heeft een voor de betrokkene negatieve beslissing te nemen terzake de gunning van een overheidsopdracht, de weigering toestemming te verlenen tot het inschakelen van een bepaalde 'onderaannemer' of de ontbinding van de overeenkomst met de partij aan wie de overheidsopdracht is gegund, stelt de betrokkene in de gelegenheid diens zienswijze naar voren te brengen.

Door de aanbestedende dienst zal concreet beleid moeten worden ontwikkeld op welke wijze met deze hoorplicht zal worden omgegaan. Gedacht moet worden aan de instelling van een commissie die de nakoming van deze verplichting waarborgt en tevens belast is met het horen.

Standaardtekst bij aanbesteding

In geval van aanbesteding van overheidsopdrachten dienen bepaalde publiciteitsvereisten in acht te worden genomen. Een voorbeeld van een dergelijke publiciteitsvereiste is dat, indien de aanbestedende dienst gedurende de aanbestedingsprocedure gebruik wil kunnen maken van de Wet BIBOB, niet kan worden volstaan met een algemene verwijzing naar de betreffende toepasselijke (bepalingen) van deze nationale wet. De betrokkenen, waaronder bijvoorbeeld buitenlandse inschrijvers, zullen moeten worden geïnformeerd over de strekking van de eventueel toepasbare nationale wetgeving.

Indien een aanbestedende dienst in het kader van een aanbesteding gebruik wenst te maken van het BIBOB instrumentarium, dient mede in verband met het gelijkheidsbeginsel, een korte beschrijving te worden geven van de Wet BIBOB.

Onderstaand treft u een (voorbeeld van een) standaardtekst aan, die bij een aanbestedingsprocedure in de aankondiging en/ of bestek kan worden opgenomen.

Standaardtekst

De aanbestedende dienst wenst bij de aanbestedingsprocedure gebruik te kunnen maken van de Wet Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur (hierna: Wet BIBOB)

De Wet BIBOB beoogt onder meer te voorkomen dat door aanbesteding van overheidsopdrachten als bedoeld in de Wet BIBOB, de overheid onbedoeld mogelijk bepaalde "criminele" activiteiten faciliteert.

Een aanbestedende dienst als bedoeld in de Wet BIBOB, kan aan het Bureau BIBOB inzake deze overheidsopdracht(en), die zie(t)(n) op een bij Besluit BIBOB aangewezen sector, zijnde [ICT, milieu en/ of bouw], om advies vragen:

- (i) voordat een beslissing wordt genomen inzake de gunning van een dergelijke overheidsopdracht;
- (ii) in het geval de aanbestedende dienst bij overeenkomst heeft bedongen dat de overeenkomst ontbonden wordt, indien -kort gezegd- een BIBOB-advies daartoe aanleiding geeft; en
- (iii) ten aanzien van een 'onderaannemer', uitsluitend met het oog op diens acceptatie als zodanig, indien de aanbestedende dienst in [het bestek] als voorwaarde heeft gesteld dat 'onderaannemer(s)' niet zonder toestemming van die aanbestedende dienst wordt (worden) gecontracteerd en in het kader van die voorwaarde zich het recht heeft voorbehouden aan Bureau BIBOB advies te vragen.

Het advies dat Bureau BIBOB op basis van de uitkomst van haar onderzoek zal uitbrengen geeft een aanbestedende dienst slechts een ondersteuning bij zijn eigen inhoudelijke afweging om een overheidsopdracht wel of niet aan een betrokkene te gunnen danwel een overeenkomst inzake een overheidsopdracht te ontbinden, danwel wel of niet toestemming te verlenen dat een bepaalde 'onderaannemer' kan worden ingeschakeld.

De aanbestedende dienst zal op verzoek nadere informatie omtrent de toepassing van de Wet BIBOB verschaffen.

Deel II.

BIBOB

VRAGENFORMULIER BIJ 'AANBESTEDING'

Inhoudsopgave

Toelichting op het BIBOB vragenformulier bij ‘aanbesteding’

Deel I van het vragenformulier

Deel II van het vragenformulier

Deel III van het vragenformulier

Verklaring

TOELICHTING OP HET BIBOB VRAGENFORMULIER BIJ 'AANBESTEDING'

Inleiding

De Wet Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur (hierna: Wet BIBOB) beoogt te voorkomen dat onder meer door 'aanbesteding' van overheidsopdrachten als bedoeld in de Wet BIBOB, de overheid onbedoeld mogelijk bepaalde "criminele" activiteiten faciliteert.

Teneinde deze doelstelling te realiseren, zal het Bureau BIBOB desgevraagd een aanbestedende dienst als bedoeld in de Wet BIBOB, adviseren omtrent de aanwezigheid van feiten en omstandigheden die aanleiding zouden kunnen vormen een overheidsopdracht (als bedoeld in de Wet BIBOB) in een bepaalde sector, niet te gunnen danwel een terzake gesloten overeenkomst te ontbinden danwel geen toestemming te verlenen dat een bepaalde onderaannemer terzake wordt ingeschakeld. Het Bureau BIBOB zal daarbij kunnen adviseren omtrent de mate van gevaar dat de uitvoering van een bepaalde overheidsopdracht ten behoeve van "criminele" activiteiten zal worden misbruikt, zodat de aanbestedende dienst maatregelen kan treffen ter voorkoming daarvan.

Een voornoemde aanbestedende dienst kan het Bureau BIBOB inzake bepaalde overheidsopdrachten, die zien op een bij Besluit BIBOB aangewezen sector, om advies vragen:

- (i) voordat een beslissing wordt genomen inzake de gunning van een dergelijke overheidsopdracht; of
- (ii) in het geval de aanbestedende dienst bij overeenkomst heeft bedongen dat de overeenkomst ontbonden wordt, indien -kort gezegd- een BIBOB-advies daartoe aanleiding geeft; of
- (iii) ten aanzien van een 'onderaannemer', uitsluitend met het oog op diens acceptatie als zodanig, indien de aanbestedende dienst in [het bestek] als voorwaarde heeft gesteld dat 'onderaannemer(s)' niet zonder toestemming van die aanbestedende dienst wordt (worden) gecontracteerd en in het kader van die voorwaarde zich het recht heeft voorbehouden aan Bureau BIBOB advies te vragen.

Slechts bepaalde 'aanbestedende diensten' inzake bepaalde 'overheidsopdrachten' in bepaalde 'sectoren' kunnen advies vragen aan het Bureau BIBOB.

- *Wie kan een BIBOB-advies vragen?*

De term 'aanbestedende dienst' is ontleend aan de thans vigerende Europese aanbestedingsrichtlijnen, maar heeft in de Wet BIBOB een beperkte reikwijdte. Slechts de instellingen die voldoen aan het in de Wet BIBOB gedefinieerde begrip 'aanbestedende dienst' kunnen een BIBOB-advies bij 'aanbesteding' aanvragen.

In de Wet BIBOB worden slechts de volgende instellingen aangemerkt als aanbestedende diensten:

10. de Staat;
11. Provincies;
12. Gemeenten;
13. Waterschappen;
14. Openbare lichamen als bedoeld in artikel 8 lid 1 Wet Gemeenschappelijke Regelingen;
15. Politieregio's;
16. Openbare lichamen voor beroep of bedrijf;
17. Openbare lichamen als bedoeld in artikel 134 van de Grondwet; en

18. Zelfstandige bestuursorganen aangewezen bij Besluit BIBOB.

- ***Voor welke opdrachten kan een BIBOB-advies worden gevraagd?***

Een BIBOB-advies kan worden gevraagd voor overheidsopdrachten als in de Wet BIBOB gedefinieerd.

In de Wet BIBOB wordt onder een overheidsopdracht verstaan een opdracht die wordt verstrekt op basis van een schriftelijke overeenkomst onder bezwarende titel die is gesloten tussen enerzijds een aannemer, leverancier of dienstverlener en anderzijds een aanbestedende dienst, en die betrekking heeft op:

- a) de uitvoering dan wel het ontwerp alsmede de uitvoering van werken in het kader van beroepswerkzaamheden die zijn gebaseerd op de algemene systematische bedrijfsindeling⁹, dan wel op het laten uitvoeren met welke middelen dan ook van een werk dat aan de door de aanbestedende dienst vastgestelde eisen voldoet;
- b) de aankoop, leasing, huur of huurkoop, met of zonder koopoptie, van producten, met dien verstande dat dit tevens de nodige werkzaamheden kan omvatten voor het aanbrengen en installeren van die producten bij de levering daarvan; of
- c) de uitvoering van diensten in de meest ruime zin.

Onder overheidsopdracht valt blijkens de Wet BIBOB eveneens het geheel van afspraken dat is vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst tussen enerzijds een aanbestedende dienst en anderzijds een of meer private partijen, over de uitvoering van werken of diensten geheel of ten dele voor rekening en risico van een of meer van die private partijen.

Zowel overheidsopdrachten die (a) krachtens de thans vigerende Europese aanbestedingsrichtlijnen dienen te worden aanbesteed, (b) krachtens het nationale aanbestedingsrecht (dienen te) worden aanbesteed of (c) onderhands kunnen worden verstrekt, vallen onder het bereik van de Wet BIBOB.

Blijkens de Memorie van Toelichting op de Wet BIBOB, kan evenwel slechts een BIBOB-advies worden gevraagd indien -naast het vereiste van subsidiariteit-sprake is van een overheidsopdracht die een aanzienlijke maatschappelijke of economische waarde heeft¹⁰.

- ***Binnen welke sectoren kan BIBOB-advies worden gevraagd ?***

Krachtens het bij de Wet BIBOB thans vigerende Besluit BIBOB zijn enkele sectoren aangewezen ten aanzien waarvan aan het Bureau BIBOB inzake overheidsopdrachten een advies kan worden gevraagd.

Het betreft overheidsopdrachten binnen de sectoren milieu, informatie-communicatie technologie (ICT) of bouw.

⁹ Zie Bijlage II bij de Europese aanbestedingsrichtlijn 93/37/EEG, zoals gewijzigd bij Richtlijn 97/52/EG (Richtlijn Werken)

¹⁰ In de Wet BIBOB is niet uitgewerkt wanneer een overheidsopdracht wordt geacht een "aanzienlijke maatschappelijke of economische waarde" te vertegenwoordigen. Blijkens de toelichting op het Besluit BIBOB kan bij "aanzienlijke maatschappelijke waarde" worden gedacht aan opdrachten waarbij met gevoelige gegevens of kostbare producten wordt gewerkt, dan wel waarbij noodvoorzieningen of veiligheidsmaatregelen worden ingevoerd. Ook kan worden gedacht aan opdrachten zoals onderhoudswerkzaamheden die worden uitgevoerd in gebouwen of aan systemen die onder strenge beveiliging staan. Bij "aanzienlijke economische waarde" kan men blijkens de toelichting op het Besluit BIBOB denken aan opdrachten met een waarde gelijk aan of groter dan de grensbedragen als genoemd in de Europese aanbestedingsrichtlijnen.

Het Bureau BIBOB heeft een enuntiatieve lijst (zie deel III van deze Handreiking) opgesteld waarin opdrachten zijn opgenomen die binnen deze sectoren kunnen vallen. Deze lijst kan bij het Bureau BIBOB worden opgevraagd.

- **Naar wie kan door Bureau BIBOB een onderzoek worden ingesteld?**

Om zijn adviestaak verantwoord te kunnen vervullen, dient het Bureau BIBOB een zo volledig mogelijk beeld te krijgen van het bedrijf of de onderneming van een betrokkene. De aanbestedende dienst zal daartoe aan de betrokkene vragen dienen te stellen.

- ***Wie is aan te merken als 'betrokkene'?***

Onder 'betrokkene' in de zin van de Wet BIBOB wordt niet alleen degene verstaan die:

- (f) zich heeft gemeld voor een aanbestedingsprocedure teneinde een aanbidding te doen; of
- (g) zich heeft ingeschreven op een aanbestedingsprocedure; danwel
- (h) in onderhandeling is getreden met een aanbestedende dienst (a, b en c elk tevens zijnde 'gegadigde' als bedoeld in de Wet BIBOB); maar ook
- (i) degene aan wie een overheidsopdracht is gegund; of
- (j) een derde aan wie een deel van een overheidsopdracht in 'onderaanneming' is of zal worden gegeven door degene aan wie de overheidsopdracht is of zal worden gegund.

Een door het Bureau BIBOB in te stellen onderzoek zal zich niet alleen uitstrekken tot het bedrijf of de onderneming van de betrokkene maar ook tot de structuur en de financiering van de onderneming, de zeggenschap daarover, alsmede de verhouding tot andere ondernemingen en personen die bij de besluitvorming binnen de onderneming zijn betrokken.

Vragenformulier

Een aanbestedende dienst, als bedoeld in de Wet BIBOB kan in het kader van de Wet BIBOB aan een betrokkene verzoeken een vragenformulier in te vullen.

Bijgaand vragenformulier is erop gericht gegevens te genereren, opdat het Bureau BIBOB in staat is een onderzoek als bovengenoemd te doen.

Een dergelijk formulier dient in ieder geval de in artikel 30 van de Wet BIBOB genoemde vragen aan een 'gegadigde' of een 'betrokkene' te omvatten.

Naast de vragen als genoemd in artikel 30 van de Wet BIBOB, kan een aanbestedende dienst ook andere vragen stellen. De te stellen vragen dienen in geval van een aanbesteding, in overeenstemming te zijn met hetgeen toegestaan is op grond van het thans vigerende aanbestedingsrecht. De vragen dienen -gezien de aard en omvang van de overheidsopdracht- onder meer proportioneel te zijn.

Deel I van het vragenformulier ziet op de vragen als genoemd in artikel 30 van de Wet BIBOB. De antwoorden hierop vormen het startpunt van een door het Bureau BIBOB te verrichten onderzoek naar de betrokkene en diens zakelijk relevante omgeving.

Deel II van het vragenformulier bevat vragen die erop zijn gericht te achterhalen of één of meer van de in de Europese aanbestedingsrichtlijnen -limitatief- opgesomde uitsluitingsgronden zich voordoet.

Deel III bevat vragen op basis waarvan de financiële en economische draagkracht van de betrokkene kan worden aangetoond. Hiermee kan volgens Bureau BIBOB de mogelijkheid worden nagegaan of een betrokkene wordt gefinancierd met uit gepleegde strafbare feiten verkregen of te verkrijgen, op geld waardeerbare voordelen.

Ten slotte

De aanbestedende dienst zal een afweging moeten maken of toepassing van het BIBOB-instrumentarium proportioneel is. Dat wil zeggen dat de toepassing van het BIBOB-instrumentarium in de juiste verhouding staat tot het belang van de opdracht. De afweging dient te zijn gebaseerd op een door de aanbestedende dienst zelf uit te voeren vooronderzoek naar de mate van gevaar dat een overheidsopdracht wordt misbruikt ten behoeve van mogelijk bepaalde "criminele" activiteiten.

Ook moet de aanbestedende dienst zelf eerst onderzocht hebben of met een ander minder ingrijpend middel, hetzelfde doel kan worden bereikt. Met andere woorden of er een subsidiair middel bestaat voor het BIBOB instrumentarium.

Indien een aanbestedende dienst besluit aan het Bureau BIBOB-advies te vragen, stuurt zij een ingevuld vragenformulier -met de eventueel daarbij behorende documenten- ter beoordeling aan het Bureau BIBOB.

I ALGEMENE VRAGEN

Algemene vragen aan een 'gegadigde' op grond van artikel 30 van de Wet BIBOB.

- 1.1 Verstrek de naam, het adres en de woonplaats of plaats van vestiging van de gegadigde.
- 1.2 Verstrek de naam, het adres en de woonplaats of plaats van vestiging van de persoon die het formulier namens de gegadigde invult.
- 1.3 Verstrek de rechtsvorm van de gegadigde.
- 1.4 Verstrek de handelsnaam of handelsnamen waarvan de gegadigde gebruik maakt of heeft gemaakt.

Algemene vragen aan een 'betrokkene' op grond van artikel 30 van de Wet BIBOB.

- 1.5 Verstrek het nummer van inschrijving bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken.
- 1.6 Zijn er natuurlijke personen of rechtspersonen die, voorzover van toepassing, direct of indirect leiding geven of hebben gegeven aan betrokkene;

Zo ja, geef aan welke natuurlijke personen of rechtspersonen dit zijn of zijn geweest.
- 1.7 Zijn er natuurlijke personen of rechtspersonen die direct of indirect zeggenschap hebben of hebben gehad over betrokkene;

Zo ja, geef aan welke natuurlijke personen of rechtspersonen dit zijn of zijn geweest.
- 1.8 Zijn er natuurlijke personen of rechtspersonen die direct of indirect vermogen verschaffen of hebben verschaft aan betrokkene;

Zo ja, geef aan welke natuurlijke personen of rechtspersonen dit zijn of zijn geweest.
- 1.9 Zijn er natuurlijke personen of rechtspersonen die onderaannemer van betrokkene zijn;

Zo ja, geef aan welke natuurlijke personen of rechtspersonen dit zijn of zijn geweest.
- 1.10 Geef aan op welke wijze de betrokkene wordt gefinancierd.

II VRAGEN TENEINDE TE KUNNEN ACHTERHALEN OF EEN OF MEER VAN DE IN DE EUROPESE AANBESTEDINGSRICHTLIJNEN

-LIMITATIEF- OPGESOMDE UITSLUITINGSGRONDEN ZICH VOORDOET

- 2.1 Verkeert de betrokkene in staat van faillissement, vereffening, surséance van betaling of akkoord danwel heeft de betrokkene zijn werkzaamheden gestaakt of verkeert hij in een andere soortgelijke toestand ingevolge een gelijkaardige procedure van de nationale wettelijke regeling?

Zo ja, vermeld de desbetreffende toestand.

- 2.2 Is het faillissement van de betrokkene aangevraagd of is tegen de betrokkene een procedure van vereffening of surséance van betaling of akkoord danwel een andere soortgelijke procedure die in de nationaal wettelijke regeling is voorzien, aanhangig gemaakt?

Zo ja, vermeld de desbetreffende toestand.

- 2.3 Is de ondernemer bij een rechterlijke beslissing die kracht van gewijsde heeft, veroordeeld geweest voor een delict dat de beroepsmoraliteit van de betrokkene in het gedrang brengt ?

Zo ja, vermeld de aard van het delict en de opgelegde straf of maatregel.

- 2.4 Heeft de betrokkene in de uitoefening van zijn beroep een ernstige fout begaan ? (dit kan worden vastgesteld op elke grond die de aanbestedende diensten aannemelijk kunnen maken)

Zo ja, vermeld de aard van de fout en de eventueel opgelegde straf of maatregel.

[NB. Het uitoefenen van het beroep is meer dan alleen het afleveren van een deugdelijke werk/dienst/product. Het gaat eveneens over uitvoering van het werk/ de dienst/ of het product binnen met de opdrachtgever overeengekomen randvoorwaarden betreffende kosten, duur en organisatie van het project. De randvoorwaarden en de verhouding met de opdrachtgever zijn een wezenlijk onderdeel van het werk/ de dienst/het product.]

- 2.5 Heeft de betrokkene aan zijn verplichtingen voldaan ten aanzien van de betaling van de sociale-verzekeringsbijdragen overeenkomstig de wettelijke bepalingen van het land waar hij gevestigd is of van het land van de aanbestedende dienst.

Zo ja, overleg een of meer verklaringen van het feit dat de betrokkene aan zijn verplichtingen terzake heeft voldaan. Deze verklaring dient niet ouder dan 3 maanden te zijn.

Zo nee, vermeld dan eventuele lopende betalingsregelingen.

2.6 Heeft de betrokkene aan zijn verplichtingen voldaan ten aanzien van de betaling van zijn belastingen overeenkomstig de wettelijke bepalingen van het land van de aanbestedende dienst?

Zo ja, overleg een of meer verklaringen van het feit dat de betrokkene aan zijn verplichtingen terzake heeft voldaan.

Zo nee, vermeld dan eventuele lopende betalingsregelingen.

2.7 Heeft de betrokkene zich in ernstige mate schuldig gemaakt aan valse verklaringen bij het verstrekken van de inlichtingen die overeenkomstig de criteria voor de kwalitatieve selectie kunnen worden verlangd [of die deze inlichtingen niet heeft verstrekt¹¹] ?

Zo ja, vermeld de aard hiervan en de eventueel opgelegde straf of maatregel.

¹¹ Toevoeging kan uitsluitend worden ontleend aan de Richtlijn Diensten.

III VRAGEN GERICHT OP DE BEOORDELING VAN DE FINANCIËLE EN ECONOMISCHE DRAAGKRACHT VAN DE BETROKKENE

De betrokkene wordt verzocht de gevraagde gegevens te vermelden per einde van het laatst afgelopen boekjaar. Indien zich belangrijke wijzigingen hebben voorgedaan na afloop van het boekjaar dient de betrokkene deze tevens te vermelden.

3.1 Vermeld het laatst afgelopen boekjaar van de betrokkene.

3.2 Verstrek de volgende referenties:

- a. passende bankverklaringen [en een bewijs van een verzekering tegen beroepsrisico's¹²];
- b. balansen of uittreksels van balansen van de laatste drie boekjaren van de ondernemer, indien de wetgeving van het land waar de ondernemer is gevestigd, de bekendmaking van balansen voorschrijft;
- c. een verklaring betreffende de totale omzet en de omzet aan werken / de totale omzet en de omzet betreffende de diensten waarop de opdracht betrekking heeft / de totale omzet van de leverancier en van zijn omzet in producten waarop de opdracht betrekking heeft, van de ondernemer over de laatste drie boekjaren;

¹² Toevoeging kan uitsluitend worden ontleend aan de Richtlijn Diensten.

VERKLARING

Ondergetekende verklaart de vragen volledig en naar waarheid te hebben beantwoord en dat de in dit vragenformulier verstrekte inlichtingen met de werkelijkheid overeenstemmen, juist en volledig zijn.

Datum :

Plaats :

Naam :

Functie :

Onderneming :

Handtekening :

Deel III.

BIBOB

ENUNTIATIEVE LIJST VAN OPDRACHTEN BIJ 'AANBESTEDING'

Inhoudsopgave

**Toelichting op de enuntiatieve lijst van opdrachten
inzake ‘aanbesteding’**

Lijst van opdrachten inzake sector Bouw

Lijst van opdrachten inzake sector ICT

Lijst van opdrachten inzake sector Milieu

TOELICHTING OP ENUNTIATIVE LIJST VAN OPDRACHTEN BIJ 'AANBESTEDING'

Inleiding

De Wet Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur (hierna: Wet BIBOB) beoogt te voorkomen dat onder meer door 'aanbesteding' van overheidsopdrachten als bedoeld in de Wet BIBOB, de overheid onbedoeld mogelijk bepaalde "criminele" activiteiten faciliteert.

Teneinde deze doelstelling te realiseren, zal het Bureau BIBOB desgevraagd een aanbestedende dienst als bedoeld in de Wet BIBOB, adviseren omtrent de aanwezigheid van feiten en omstandigheden die aanleiding zouden kunnen vormen een overheidsopdracht (als bedoeld in de Wet BIBOB) in een bepaalde sector, niet te gunnen danwel een terzake gesloten overeenkomst te ontbinden danwel geen toestemming te verlenen dat een bepaalde onderaannemer terzake wordt ingeschakeld. Het Bureau BIBOB zal daarbij kunnen adviseren omtrent de mate van gevaar dat de uitvoering van een bepaalde overheidsopdracht ten behoeve van "criminele" activiteiten zal worden misbruikt, zodat de aanbestedende dienst maatregelen kan treffen ter voorkoming daarvan.

Een voornoemde aanbestedende dienst kan het Bureau BIBOB inzake bepaalde overheidsopdrachten, die zien op een bij Besluit BIBOB aangewezen sector, om advies vragen:

- (i) voordat een beslissing wordt genomen inzake de gunning van een dergelijke overheidsopdracht; of
- (ii) in het geval de aanbestedende dienst bij overeenkomst heeft bedongen dat de overeenkomst ontbonden wordt, indien -kort gezegd- een BIBOB-advies daartoe aanleiding geeft; of
- (iii) ten aanzien van een 'onderaannemer', uitsluitend met het oog op diens acceptatie als zodanig, indien de aanbestedende dienst in [het bestek] als voorwaarde heeft gesteld dat 'onderaannemer(s)' niet zonder toestemming van die aanbestedende dienst wordt (worden) gecontracteerd en in het kader van die voorwaarde zich het recht heeft voorbehouden aan Bureau BIBOB advies te vragen.

Slechts bepaalde 'aanbestedende diensten' inzake bepaalde 'overheidsopdrachten' in bepaalde 'sectoren' kunnen advies vragen aan het Bureau BIBOB.

- ***Wie kan een BIBOB-advies vragen?***

De term 'aanbestedende dienst' is ontleend aan de thans vigerende Europese aanbestedingsrichtlijnen, maar heeft in de Wet BIBOB een beperkte reikwijdte. Slechts de instellingen die voldoen aan het in de Wet BIBOB gedefinieerde begrip 'aanbestedende dienst' kunnen een BIBOB-advies bij 'aanbesteding' aanvragen.

In de Wet BIBOB worden slechts de volgende instellingen aangemerkt als aanbestedende diensten:

- 19. de Staat;
- 20. Provincies;
- 21. Gemeenten;
- 22. Waterschappen;
- 23. Openbare lichamen als bedoeld in artikel 8 lid 1 Wet Gemeenschappelijke Regelingen;
- 24. Politieregio's;
- 25. Openbare lichamen voor beroep of bedrijf;
- 26. Openbare lichamen als bedoeld in artikel 134 van de Grondwet;

27. Zelfstandige bestuursorganen aangewezen bij Besluit BIBOB.

- ***Voor welke opdrachten kan BIBOB-advies worden gevraagd?***

Een BIBOB-advies kan worden gevraagd voor overheidsopdrachten als in de Wet BIBOB gedefinieerd.

In de Wet BIBOB wordt onder een overheidsopdracht verstaan een opdracht die wordt verstrekt op basis van een schriftelijke overeenkomst onder bezwarende titel die is gesloten tussen enerzijds een aannemer, leverancier of dienstverlener en anderzijds een aanbestedende dienst, en die betrekking heeft op:

- a) de uitvoering dan wel het ontwerp alsmede de uitvoering van werken in het kader van beroepswerkzaamheden die zijn gebaseerd op de algemene systematische bedrijfsindeling¹³, dan wel op het laten uitvoeren met welke middelen dan ook van een werk dat aan de door de aanbestedende dienst vastgestelde eisen voldoet;
- b) de aankoop, leasing, huur of huurkoop, met of zonder koopoptie, van producten, met dien verstande dat dit tevens de nodige werkzaamheden kan omvatten voor het aanbrengen en installeren van die producten bij de levering daarvan; of
- c) de uitvoering van diensten in de meest ruime zin.

Onder overheidsopdracht valt blijkens de Wet BIBOB eveneens het geheel van afspraken dat is vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst tussen enerzijds een aanbestedende dienst en anderzijds een of meer private partijen, over de uitvoering van werken of diensten geheel of ten dele voor rekening en risico van een of meer van die private partijen.

Zowel overheidsopdrachten die (a) krachtens de thans vigerende Europese aanbestedingsrichtlijnen dienen te worden aanbesteed, (b) krachtens het nationale aanbestedingsrecht (dienen te) worden aanbesteed of (c) onderhands kunnen worden verstrekt, vallen onder het bereik van de Wet BIBOB.

Blijkens de Memorie van Toelichting op de Wet BIBOB, kan evenwel slechts een BIBOB advies worden gevraagd indien -naast het vereiste van subsidiariteit- sprake is van een overheidsopdracht die een aanzienlijke maatschappelijke of economische waarde heeft¹⁴.

- ***Binnen welke sectoren kan een BIBOB-advies worden gevraagd?***

Krachtens het bij de Wet BIBOB thans vigerende Besluit BIBOB zijn enkele sectoren aangewezen ten aanzien waarvan aan het Bureau BIBOB inzake overheidsopdrachten een advies kan worden gevraagd.

Het betreft overheidsopdrachten binnen de sectoren milieu, informatie-communicatie technologie (ICT) of bouw.

¹³ Zie Bijlage II bij de Europese aanbestedingsrichtlijn 93/37/EEG, zoals gewijzigd bij Richtlijn 97/52/EG (Richtlijn Werken)

¹⁴ In de Wet BIBOB is niet uitgewerkt wanneer een overheidsopdracht wordt geacht een "aanzienlijke maatschappelijke of economische waarde" te vertegenwoordigen. Blijkens de toelichting op het Besluit BIBOB kan bij "aanzienlijke maatschappelijke waarde" worden gedacht aan opdrachten waarbij met gevoelige gegevens of kostbare producten wordt gewerkt, dan wel waarbij noodvoorzieningen of veiligheidsmaatregelen worden ingevoerd. Ook kan worden gedacht aan opdrachten zoals onderhoudswerkzaamheden die worden uitgevoerd in gebouwen of aan systemen die onder strenge beveiliging staan. Bij "aanzienlijke economische waarde" kan men blijkens de toelichting op het Besluit BIBOB denken aan opdrachten met een waarde gelijk aan of groter dan de grensbedragen als genoemd in de Europese aanbestedingsrichtlijnen.

- ***Naar wie kan door Bureau BIBOB een onderzoek worden ingesteld?***

Om zijn adviestaak verantwoord te kunnen vervullen, dient het Bureau BIBOB een zo volledig mogelijk beeld te krijgen van het bedrijf of de onderneming van een betrokkene. De aanbestedende dienst zal daartoe aan de betrokkene vragen dienen te stellen.

- ***Wie is aan te merken als 'betrokkene'?***

Onder 'betrokkene' in de zin van de Wet BIBOB wordt niet alleen degene verstaan die:

- (k) zich heeft gemeld voor een aanbestedingsprocedure teneinde een aanbidding te doen; of
- (l) zich heeft ingeschreven op een aanbestedingsprocedure; danwel
- (m) in onderhandeling is getreden met een aanbestedende dienst (a, b en c elk tevens zijnde 'gegadigde' als bedoeld in de Wet BIBOB); maar ook
- (n) degene aan wie een overheidsopdracht is gegund; of
- (o) een derde aan wie een deel van een overheidsopdracht in onderaanneming is of zal worden gegeven door degene aan wie de overheidsopdracht is of zal worden gegund.

Een door het Bureau BIBOB in te stellen onderzoek zal zich niet alleen uitstrekken tot het bedrijf of de onderneming van de betrokkene maar ook tot de structuur en de financiering van de onderneming, de zeggenschap daarover, alsmede de verhouding tot andere ondernemingen en personen die bij de besluitvorming binnen de onderneming zijn betrokken.

Het Bureau BIBOB heeft daartoe een (voorbeeld van een) vragenformulier bij 'aanbesteding', opgesteld. Dit vragenformulier kan bij Bureau BIBOB worden opgevraagd.

Lijst van opdrachten vallende binnen de sectoren milieu, ICT en bouw

Onderstaand is opgenomen een niet-uitputtende lijst van opdrachten die volgens het Bureau BIBOB vallen binnen de sectoren milieu, ICT en bouw.

Deze lijst is slechts opgesteld teneinde een aanbestedende dienst een richtlijn te geven bij de beoordeling van de vraag of over een door een aanbestedende dienst te gunnen of gegunde overheidsopdracht advies terzake kan worden gevraagd aan Bureau BIBOB.

Deze lijst is gebaseerd op de Verordening (EG) Nr. 2195/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 5 november 2002 betreffende de gemeenschappelijke woordenlijst overheidsopdrachten (Common Procurement Vocabulary – CPV).¹⁵

Aan deze lijst kunnen geen rechten worden ontleend.

¹⁵ Inmiddels is een nieuwe gemeenschappelijke woordenlijst gepubliceerd (Verordening EG, Nr. 2151/2003, 16 december 2003).

LIJST VAN OPDRACHTEN

SECTOR BOUW

De uitvoering dan wel het ontwerp alsmede de uitvoering van het bouwrijp maken van terreinen

CPV-code	Omschrijving
45100000-8	Bouwrijp maken van terreinen
45110000-1	Slopen en ontmantelen van gebouwen, en grondverzet
45111000-8	Sloopwerkzaamheden, bouwrijp maken en ruimen van bouwterreinen
45111100-9	Sloopwerkzaamheden
45111200-0	Bouwrijp maken en ruimen van bouwterreinen
45111210-3	Steenvrij maken door middel van explosieven en dergelijke
45111211-0	Explosiewerkzaamheden
45111212-7	Steenvrij maken
45111213-4	Ruimen van bouwterreinen
45111214-1	Ruimen door explosie
45111220-6	Verwijderen van begroeiing op bouwterreinen
45111230-9	Grondstabilisatie
45111240-2	Gronddrainage
45111250-5	Uitvoering van bodemonderzoek
45111260-8	Terreinvoorbereiding voor mijnbouw
45111290-7	Vorbereidende werkzaamheden voor leidingen
45111291-4	Inrichten van de bouwplaats
45112000-5	Graafwerkzaamheden en grondverzet
45112100-6	Graven van geulen
45112200-7	Afgraven van grond
45112210-0	Afgraven van teelaarde
45112300-8	Landophoging en -winning
45112310-1	Landophoging
45112320-4	Landwinning
45112330-7	Ruimen van bouwterrein
45112340-0	Bodemsanering
45112350-3	Ontginnen van braakliggende grond
45112400-9	Graafwerkzaamheden
45112410-2	Graven van grafkuilen
45112420-5	Uitgraven van kelders
45112440-1	Aanleggen van terrassen op berghellingen
45112441-8	Aanleggen van terrassen
45112500-0	Grondverzet
45112600-1	Uitgraven en opvullen
45112700-2	Werkzaamheden voor landschapsarchitectuur
45113000-2	Werken op bouwterrein
45120000-4	Proefboren
45121000-1	Proefboren
45122000-8	Proefboren

De uitvoering dan wel het ontwerp alsmede de uitvoering van het bouwen van gebouwen

CPV-code	Omschrijving
45200000-9	Volledige of gedeeltelijke bouw- en civieltechnische werkzaamheden
45210000-2	Bouwen van gebouwen
45211000-9	Bouwwerkzaamheden voor meergezins- en eengezinswoningen
45211100-0	Werkzaamheden voor huizenbouw
45211200-1	Aangepaste woningen
45211300-2	Woonhuizen
45211310-5	Badkamers
45211320-8	Portieken
45211340-4	Meergezinshuizen
45211341-1	Flats
45211350-7	Multifunctionele gebouwen
45211360-0	Stadsontwikkeling
45212000-6	Gebouwen voor vrijetijdsbesteding, sport, cultuur, logies en restaurant
45212100-7	Bouwen van vrijetijdsvoorzieningen
45212110-0	Vrijetijdscentrum
45212120-3	Themapark
45212130-6	Pretpark
45212140-9	Recreatiefaciliteiten
45212150-2	Bioscoop
45212160-5	Casino
45212170-8	Gebouw voor ontspanningsdoeleinden
45212171-5	Ontspanningscentrum
45212172-2	Recreatiecentrum
45212180-1	Kaartverkooppunten
45212190-4	Aanbrengen van zonwering
45212200-8	Bouwen van sportfaciliteiten
45212210-1	Enkelvoudige sportfaciliteiten
45212211-8	IJsbaan
45212212-5	Bouwwerkzaamheden voor zwembad
45212220-4	Multifunctionele sportfaciliteiten
45212221-1	Bouwwerkzaamheden voor installaties voor sportterrein
45212222-8	Gymzaal
45212223-5	Wintersportvoorzieningen
45212224-2	Stadion
45212225-9	Sporthal
45212290-5	Reparatie en onderhoud van sportfaciliteiten
45212300-9	Bouwen van gebouwen voor kunst en cultuur
45212310-2	Gebouwen voortentoonstellingen
45212311-9	Kunstgalerij
45212312-6	Tentoonstellingscentrum
45212313-3	Museum
45212320-5	Gebouwen voor beeldende en uitvoerende kunst
45212321-2	Aula
45212322-9	Schouwburg
45212330-8	Bibliotheek
45212331-5	Mediatheek
45212340-1	Conferentiezaal

45212350-4	Gebouwen met bijzondere historische of architectonische waarde
45212351-1	Prehistorisch monument
45212352-8	Industrieel monument
45212353-5	Paleis
45212354-2	Kasteel
45212360-7	Gebouwen voor religieuze doeleinden
45212361-4	Kerk
45212400-0	Accommodatie- en restaurantgebouwen
45212410-3	Bouwen van gebouwen met logiesaccommodatie
45212411-0	Hotel
45212412-7	Tehuis
45212413-4	Accommodatie voor kort verblijf
45212420-6	Bouwen van restaurants en dergelijke
45212421-3	Restaurant
45212422-0	Kantine
45212423-7	Cafeteria
45213000-3	Gebouwen met een commerciële functie, pakhuizen en industriële gebouwen, en gebouwen in verband met transport
45213100-4	Bouwen van gebouwen voor commerciële doeleinden
45213110-7	Winkelgebouwen
45213111-4	Winkelcentrum
45213112-1	Winkelunits
45213120-0	Postkantoor
45213130-3	Bank
45213140-6	Markt
45213141-3	Overdekte markt
45213142-0	Openluchtmarkt
45213150-9	Kantoorgebouw
45213200-5	Bouwen van opslagplaatsen en fabrieken
45213210-8	Installaties voor koelruimten
45213220-1	Bouwen van opslagloodsen
45213221-8	Magazijnen
45213230-4	Slachthuis
45213240-7	Landbouwgebouwen
45213241-4	Schuur
45213242-1	Koestallen
45213250-0	Bouwen van industriegebouwen
45213251-7	Industrie-units
45213252-4	Werkplaatsen
45213300-6	Gebouwen in verband met vervoersdiensten
45213310-9	Gebouwen in verband met vervoer over de weg
45213311-6	Busstation
45213312-3	Parkeergarage
45213313-0	Gebouw voor wegrestaurant met benzinstation
45213314-7	Busremise
45213320-2	Gebouwen in verband met vervoer per spoor
45213321-9	Station
45213322-6	Kopstation
45213330-5	Gebouwen in verband met vervoer per vliegtuig
45213331-2	Luchthavengebouwen
45213332-9	Luchtverkeerstoren
45213340-8	Gebouwen in verband met vervoer over water
45213341-5	Veerbootterminalgebouw
45213342-2	Ro-ro-terminal
45213350-1	Gebouwen in verband met verschillende middelen van transport
45213351-8	Onderhoudshangars
45213352-5	Dienststopslagplaats

45214000-0	Gebouwen voor onderwijs en onderzoek
45214100-1	Kleuterschoolgebouwen
45214200-2	Schoolgebouwen
45214210-5	Schoolgebouwen voor basisonderwijs
45214220-8	Schoolgebouw voor middelbaar onderwijs
45214230-1	School voor buitengewoon onderwijs
45214300-3	Bouwwerkzaamheden voor school voor hoger onderwijs
45214310-6	School voor beroepsonderwijs
45214320-9	Hogere technische school
45214400-4	Bouwwerkzaamheden voor universiteit
45214410-7	Technische hogeschool
45214420-0	Auditorium
45214430-3	Talenpracticum
45214500-5	Gebouwen voor voortgezet onderwijs
45214600-6	Gebouwen voor wetenschappelijk onderzoek
45214610-9	Laboratoriumgebouw
45214620-2	Onderzoek- en testinstallaties
45214630-5	Wetenschappelijke installaties
45214640-8	Weerstations
45214700-7	Studentenhuizen
45214800-8	Gebouw voor opleidingsvoorzieningen
45215000-7	Gebouwen in verband met gezondheidszorg en sociale dienstverlening, crematorium en openbare toiletten
45215100-8	Gebouwen voor de gezondheidszorg
45215110-1	Kuurgebouw
45215120-4	Gebouw voor bijzondere medische doeleinden
45215130-7	Kliniek
45215140-0	Ziekenhuisinstallaties
45215141-7	Operatiekamer
45215142-4	Afdeling intensive care
45215143-1	Onderzoekkamer voor diagnostische doeleinden
45215144-8	Kamers voor niet-diagnostische screening
45215145-5	Fluoroscopiekamer
45215146-2	Pathologiekamer
45215147-9	Forensische kamer
45215148-6	Catheterkamer
45215200-9	Gebouwen voor sociale dienstverlening
45215210-2	Bouwen van tehuizen
45215211-9	Bejaardentehuis
45215212-6	Bejaardenhuis
45215213-3	Verpleegtehuis
45215214-0	Verzorgingstehuizen
45215215-7	Kindertehuis
45215220-5	Gebouwen voor sociale zorg, met uitzondering van tehuizen
45215221-2	Dagverblijf
45215222-9	Bestuurscentrum
45215300-0	Crematorium
45215400-1	Werkzaamheden voor begraafplaats
45215500-2	Openbare toiletten
45215510-5	Reparatie en onderhoud van openbare toiletten
45216000-4	Gebouwen voor rechts- of ordehandhaving of noodhulpdiensten, en militaire gebouwen
45216100-5	Gebouwen voor diensten belast met de rechts- of ordehandhaving of voor hulpdiensten
45216110-8	Gebouwen voor rechts- of ordehandhaving
45216111-5	Politiebureau
45216112-2	Gerechtsgebouw

45216113-9	Gevangenis
45216114-6	Gebouwen voor parlaments- en openbare vergaderingen
45216120-1	Gebouwen voor noodhulpdiensten
45216121-8	Brandweerkazerne
45216122-5	Gebouwen voor ambulancediensten
45216123-2	Gebouw voor bergreddingsdiensten
45216124-9	Reddingsbootstation
45216125-6	Gebouw voorhulpdiensten
45216126-3	Gebouw voor de kustwacht
45216127-0	Station voor reddingsdienst
45216128-7	Vuurtoren
45216200-6	Bouwen van militaire gebouwen en installaties
45216210-9	Messroom
45216220-2	Militaire bunker
45216230-5	Militaire schuilplaats
45216240-8	Kazernes
45220000-5	Civieltechnische en bouwwerkzaamheden
45221000-2	Bouwen van bruggen en tunnels, schachten en ondergrondse doorgangen
45221100-3	Bruggenbouwwerkzaamheden
45221110-6	Brug
45221111-3	Wegbrug
45221112-0	Spoorbrug
45221113-7	Voetgangersbrug
45221114-4	IJzeren brug
45221115-1	Stalen brug
45221116-8	Onderdoorvoering
45221117-5	Weegbrug
45221118-2	Pijpleidingbrug
45221119-9	Renovatie van brug
45221120-9	Viaduct
45221121-6	Wegviaduct
45221122-3	Spoorwegviaduct
45221200-4	Bouwen van tunnels, schachten en ondergrondse doorgangen
45221210-7	Geheel of gedeeltelijk overdekte graafwerkzaamheden
45221211-4	Onderdoorgang
45221212-1	Ondergrondse doorgang
45221213-8	Graafwerkzaamheden voor geheel of gedeeltelijk overdekte spoorweg
45221214-5	Graafwerkzaamheden voor geheel of gedeeltelijk overdekte weg
45221220-0	Duikers
45221230-3	Schachten
45221240-6	Bouwen van tunnels
45221241-3	Wegtunnel
45221242-0	Spoorwegtunnel
45221243-7	Voetgangerstunnel
45221244-4	Kanaaltunnel
45221245-1	Riviertunnel
45221246-8	Zeetunnel
45221247-5	Tunnelbouwwerkzaamheden
45221248-2	Tunnelbekleding
45221250-9	Ondergrondse werkzaamheden, met uitzondering van tunnels, schachten en onderdoorgangen
45222000-9	Civieltechnische werkzaamheden, met uitzondering van bruggen, tunnels, schachten en ondergrondse doorgangen
45222100-0	Afvalverwerkingsinstallatie
45222110-3	Stortplaats

45222200-1	Militaire bouwwerkzaamheden
45222210-4	Geniewerkzaamheden
45223000-6	Installaties
45223100-7	Monteren van metalen constructies
45223110-0	Installeren van metalen constructies
45223200-8	Structuurbouw
45223210-1	Constructiestaalbouw
45223220-4	Ruwbouw
45223300-9	Parkeerterrein
45223310-2	Ondergrondse parkeergarage
45223320-5	P + R-voorziening
45223400-0	Radarstation
45223500-1	Gewapend betonstructuren
45223600-2	Hondenkennel
45223700-3	Wegrestaurant met benzinstation
45223710-6	Snelwegrestaurant met benzinstation
45223720-9	Tankstations
45223800-4	Monteren en bouwen van prefab-constructies
45223810-7	Prefab-constructies
45223820-0	Prefab-eenheden en -onderdelen
45223821-7	Prefab-elementen
45223822-4	Prefab-componenten
45230000-8	Aanleggen van pijpleidingen, communicatielijnen en stroomleidingen, autowegen, wegen, vliegvelden en spoorlijnen; verhardingen
45231000-5	Aanleg van pijpleidingen, communicatielijnen en elektriciteitsleidingen
45231100-6	Algemene bouwwerkzaamheden voor pijpleidingen
45231110-9	Leggen van buizen
45231111-6	Opheffen en herleggen van pijpleiding
45231112-3	Aanleggen van buisleidingen
45231113-0	Herleggen van pijpleidingen
45231200-7	Bouwen van olie- en gaspijpleidingen
45231210-0	Oliepijpleiding
45231220-3	Gaspijpleiding
45231221-0	Hoofdgasleiding
45231222-7	Werkzaamheden aan gasreservoirs
45231223-4	Aanvullende werkzaamheden voor gasdistributie
45231300-8	Bouwen van pijpleidingen voorwater en afvalwater
45231400-9	Bouwwerkzaamheden voor hoogspanningsleidingen
45231500-0	Werkzaamheden voor persluchtleidingen
45231510-3	Werkzaamheden voor pneumatisch circuit van postbezorging
45231600-1	Bouwwerkzaamheden voor communicatielijnen
45232000-2	Aanvullende werkzaamheden voor pijpleidingen en kabels
45232100-3	Aanvullende werkzaamheden voor waterpijpleidingen
45232120-9	Irrigatiewerken
45232121-6	Irrigatieleidingen
45232130-2	Leidingen voor de afvoer van overtollig regenwater
45232140-5	Hoofdleidingen voor stadsverwarming
45232141-2	Aanleg van verwarming
45232142-9	Warmteoverdrachtstation
45232150-8	Werkzaamheden in verband met waterleidingen
45232151-5	Renovatie van hoofdwaterleidingen
45232152-2	Pompstation
45232153-9	Watertoren
45232200-4	Aanvullende werken voor hoogspanningsleidingen
45232210-7	Aanleg van bovengrondse leidingen

45232220-0	Onderstation
45232221-7	Transformatoronderstation
45232300-5	Aanleg van en aanvullende werkzaamheden voor telefoon- en communicatieleidingen
45232310-8	Bouwwerkzaamheden voor telefoonlijnen
45232311-5	Telefoonlijnen voor praatpalen
45232320-1	Kabelomroeplijnen
45232330-4	Installeren van antennes
45232331-1	Aanvullende werkzaamheden voor omroepwerk
45232332-8	Aanvullende werkzaamheden voor telecommunicatie
45232340-7	Basisstations voor mobiele telefonie
45232400-6	Aanleggen van rioleringsbuizen
45232410-9	Aanleg van riolering
45232411-6	Leidingen voor de afvoer van afvalwater
45232420-2	Rioolwaterzuiveringsinstallatie
45232421-9	Rioolwaterbehandelingsinstallatie
45232422-6	Slibbehandelingsinstallatie
45232423-3	Rioolwaterpompstations
45232424-0	Afvalwaterlozingspunt
45232430-5	Waterbehandelingsinstallaties
45232431-2	Afvalwaterpompstation
45232440-8	Aanleggen van rioleringsbuizen
45232450-1	Bouwwerkzaamheden voor afwatering
45232451-8	Afwaterings- en oppervlaktewerkzaamheden
45232452-5	Afwateringswerkzaamheden
45232453-2	Afvoerbuizen
45232460-4	Sanitaire installaties
45232470-7	Afvaloverslagstation
45233000-9	Aanleg van snelwegen en wegen
45233100-0	Bouwwerkzaamheden voor hoofdwegen en wegen
45233110-3	Aanleggen van snelweg
45233120-6	Wegenbouwwerken
45233121-3	Aanleg van hoofdweg
45233122-0	Ringweg
45233123-7	Secundaire weg
45233124-4	Hoofdweg
45233125-1	Wegkruising
45233126-8	Ongelijkvloerse kruising
45233127-5	T-kruising
45233128-2	Rotonde
45233129-9	Kruispunt
45233130-9	Bouwwerkzaamheden voor hoofdwegen
45233131-6	Bouwwerkzaamheden voor verhoogde hoofdwegen
45233139-3	Onderhoud van hoofdwegen
45233140-2	Wegwerkzaamheden
45233141-9	Wegenonderhoud
45233142-6	Herstellen van wegen
45233144-0	Fly-over
45233150-5	Werkzaamheden voor vermindering van verkeersaanbod
45233160-8	Paden en andere verharde oppervlakken
45233161-5	Voetpad
45233162-2	Fietspad
45233200-1	Diverse oppervlaktewerkzaamheden
45233210-4	Wegdekwerkzaamheden voor hoofdwegen
45233220-7	Wegdekwerkzaamheden voor wegen
45233221-4	Aanbrengen van wegmarkeringen
45233222-1	Bestratingswerkzaamheden

45233223-8	Vernieuwen van rijbaanwegdek
45233224-5	Weg met gescheiden rijbanen
45233225-2	Enkelbaansweg
45233226-9	Toegangsweg
45233227-6	Op- of afrit voor snelweg
45233228-3	Oppervlaktebekleding
45233229-0	Onderhoud van bermen
45233250-6	Aanbrengen van verhardingen, met uitzondering van wegdek
45233251-3	Vernieuwen van wegdek
45233252-0	Wegdekwerkzaamheden voor straten
45233253-7	Wegdekwerkzaamheden voor voetpaden
45233260-9	Voetpaden
45233261-6	Voetgangersbrug
45233262-3	Voetgangerszone
45233270-2	Schilderen van markering op parkeerterrein
45233280-5	Plaatsen van middenbermbeveiliging
45233290-8	Plaatsen van verkeersborden
45233291-5	Plaatsen van verkeerszuiltjes
45233292-2	Installatie van beveiligingsuitrusting
45233293-9	Plaatsen van straatmeubilair
45233294-6	Plaatsen van wegsignalisatie
45233300-2	Funderingswerkzaamheden voor (hoofd)wegen, straten en voetpaden
45233310-5	Funderingswerkzaamheden voor hoofdwegen
45233320-8	Funderingswerkzaamheden voor wegen
45233330-1	Funderingswerkzaamheden voor straten
45233340-4	Funderingswerkzaamheden voor voetpaden
45234000-6	Bouwwerkzaamheden voor spoorwegen en kabeltransportsystemen
45234100-7	Aanleg van spoorweg
45234110-0	Werkzaamheden aan intercityspoorwegen
45234111-7	Stadsspoorweg
45234112-4	Spoorremise
45234113-1	Ontmantelen van sporen
45234114-8	Spoordijk
45234115-5	Werkzaamheden voor spoorseinen
45234116-2	Leggen van sporen
45234120-3	Stadsspoorweg werkzaamheden
45234121-0	Werkzaamheden voor trambaan
45234122-7	Werkzaamheden voor metro
45234123-4	Werkzaamheden voor gedeeltelijk ondergrondse spoorweg
45234124-1	Passagiersvervoer per metro
45234125-8	Metrostation
45234126-5	Aanleg van tramlijn
45234127-2	Tramremise
45234128-9	Tramperrons
45234129-6	Aanleg van stadsspoorlijn
45234200-8	Kabelbaansystemen
45234210-1	Kabelbaansystemen met cabines
45234220-4	Skilift
45234230-7	Stoeltjeslift
45234240-0	Kabelspoorstelsel
45234250-3	Kabelbaan
45235000-3	Bouwwerkzaamheden voor luchthavens, start- en landingsbanen en manoeuvreerplatforms
45235100-4	Bouwwerkzaamheden voor luchthavens
45235110-7	Bouwwerkzaamheden voor vliegvelden
45235111-4	Wegdek voor luchthaven

45235200-5	Bouwwerkzaamheden voor start- of landingsbanen
45235210-8	Vernieuwen van wegdek van start- of landingsbaan
45235300-6	Bouwwerkzaamheden voor manoeuvreerplatforms voor vliegtuigen
45235310-9	Taxibaan
45235311-6	Wegdek voortaxibaan
45235320-2	Bouwwerkzaamheden voor parkeerplatforms voor vliegtuigen
45236000-0	Aanbrengen van verharding
45236100-1	Verharding voor diverse sportvoorzieningen
45236110-4	Verharding voor sportvelden
45236111-1	Verharding voor golfbaan
45236112-8	Verharding voor tennisbaan
45236113-5	Verharding voor renbaan
45236114-2	Verharding voor atletiekbaan
45236119-7	Herstellen van sportvelden
45236200-2	Verharding voor recreatievoorzieningen
45236210-5	Verharding voor kinderspeelplaats
45236220-8	Verharding voor dierentuin
45236230-1	Verharding voor tuinen
45236250-7	Verharding voor parken
45236290-9	Herstelwerkzaamheden aan recreatiegebieden
45236300-3	Verharding voor begraafplaatsen
45240000-1	Waterbouwwerkzaamheden
45241000-8	Havenbouwwerkzaamheden
45241100-9	Kade
45241200-0	Bouw van offshoreterminals in situ
45241300-1	Pier
45241400-2	Dok
45241500-3	Werf
45241600-4	Installeren van havenverlichtingsuitrusting
45242000-5	Bouwen van waterrecreatievoorzieningen
45242100-6	Bouwen van watersportvoorzieningen
45242110-9	Bouwen van scheepshelling
45242200-7	Marina
45242210-0	Jachthaven
45243000-2	Kustverdedigingswerken
45243100-3	Klipbeschermingswerken
45243110-6	Klipstabilisatiewerken
45243200-4	Golfbreker
45243300-5	Strandmuur
45243400-6	Werkzaamheden ter voorkoming van strandafslag
45243500-7	Zeeweringen
45243510-0	Aanleg van dijken en kades
45243600-8	Kademuur
45244000-9	Maritieme bouwwerkzaamheden
45244100-0	Haveninstallaties
45246000-3	Werkzaamheden voor rivierdebietregeling en hoogwaterbeheersing
45246100-4	Werkzaamheden voor rivierkanalisatie
45246200-5	Werkzaamheden voor bescherming van rivieroever
45246400-7	Werkzaamheden voor hoogwaterpreventie
45246410-0	Onderhoud van hoogwaterkeringen
45246500-8	Promenade
45246510-1	Strandpromenade
45247000-0	Bouwwerkzaamheden voor dammen, kanalen, irrigatiekanalen en aquaducten
45247100-1	Bouwwerkzaamheden voor waterwegen
45247110-4	Aanleg van kanaal
45247111-1	Irrigatiekanaal

45247112-8	Afwateringskanaal
45247120-7	Waterwegen, met uitzondering van kanalen
45247130-0	Aquaduct
45247200-2	Bouwwerkzaamheden voor dammen en dergelijke vaste installaties
45247210-5	Dam
45247211-2	Damwand
45247212-9	Damverstevigingswerken
45247220-8	Waterkering
45247230-1	Dijk
45247240-4	Vaste stuw
45247270-3	Bouw van waterbekken
45248000-7	Bouwwerkzaamheden voor hydromechanische installaties
45248100-8	Sluizen in kanaal
45248200-9	Droogdokken
45248300-0	Drijvende dokken
45248400-1	Landingssteigers
45248500-2	Beweegbare stuwen
45250000-4	Bouwwerkzaamheden voor krachtcentrale, mijnbouw en industrie, en voor gebouwen in verband met olie- en gasindustrie
45251000-1	Bouwwerkzaamheden voor krachtcentrales en verwarmingsinstallaties
45251100-2	Bouwwerkzaamheden voor krachtcentrale
45251110-5	Kerncentrale
45251111-2	Kernreactor
45251120-8	Waterkrachtcentrale
45251130-1	Getijdecentrale
45251140-4	Thermische centrale
45251141-1	Geothermische centrale
45251142-8	Houtgestookte elektriciteitscentrale
45251143-5	Persluchtinstallatie
45251150-7	Koeltoren
45251160-0	Werkzaamheden aan windenergie-installaties
45251200-3	Verwarmingsinstallatie
45251210-6	Warmtekrachtkoppelingsinstallatie
45251220-9	Warmtekrachtkoppelingsinstallatie
45251230-2	Stoomgeneratorinstallatie
45251240-5	Elektriciteitsproducerende installatie gestookt met stortplaatsgas
45251250-8	Stadsverwarmingsinstallatie
45252000-8	Bouwwerkzaamheden voor afvalwaterbehandelings-, zuiverings- en afvalverbrandingsinstallaties
45252100-9	Rioolwaterbehandelingsinstallatie
45252110-2	Mobiele installatie
45252120-5	Waterbehandelingsinstallatie
45252121-2	Bezinkingsinstallaties
45252122-9	Gistingstanks voorafvalwater
45252123-6	Zeeinstallaties
45252124-3	Bagger- en pompwerkzaamheden
45252125-0	Storten van rotsblokken
45252126-7	Drinkwaterbehandelingsinstallatie
45252127-4	Afvalwaterbehandelingsinstallatie
45252130-8	Uitrusting voor rioolwaterzuivering
45252140-1	Slibontwateringsinstallatie
45252150-4	Kolenlaadinstallatie
45252200-0	Uitrusting voor zuiveringsinstallatie
45252210-3	Waterzuiveringsinstallatie
45252300-1	Afvalverbrandingsinstallatie
45253000-5	Bouwwerkzaamheden voor chemische fabriek

45253100-6	Demineralisatie-installatie
45253200-7	Ontzwavelingsinstallatie
45253300-8	Distilleer- en rectificeerinstallatie
45253310-1	Waterdistilleerinstallaties
45253320-4	Alcoholdistilleerinstallaties
45253400-9	Bouwwerkzaamheden voor petrochemische industrie
45253500-0	Bouwwerkzaamheden aan of voor farmaceutische industrie
45253600-1	De-ionisatie-installatie
45253700-2	Gistingsinstallatie
45253800-3	Composteerinstallatie
45254000-2	Bouwwerkzaamheden voor mijnbouw en industrie
45254100-3	Bouwwerkzaamheden voor mijnbouw
45254110-6	Mijningang
45254200-4	Bouwwerkzaamheden voor fabriek
45255000-9	Bouwwerkzaamheden voor de olie- en gasindustrie
45255100-0	Productieplatforms
45255110-3	Boorputten
45255120-6	Platforminstallaties
45255121-3	Topside-installaties
45255200-1	Olieraffinaderij
45255210-4	Olieterminal
45255300-2	Gasterminal
45255400-3	Montagewerkzaamheden
45255410-6	Offshoremontagewerkzaamheden
45255420-9	Onshoremontagewerkzaamheden
45255430-2	Ontmantelen van olieplatforms
45255500-4	Boor- en exploratiewerkzaamheden
45255600-5	Werkzaamheden met spiraalbuis
45255700-6	Kolenvergassingsinstallatie
45255800-7	Gasproductie-installatie
45259000-7	Reparatie en onderhoud van installaties
45259100-8	Reparatie en onderhoud van afvalwaterinstallatie
45259200-9	Reparatie en onderhoud van zuiveringsinstallatie
45259300-0	Reparatie en onderhoud van verwarmingsinstallatie
45259900-6	Upgraden van installaties
45260000-7	Dakdekkers- en andere gespecialiseerde bouwwerkzaamheden
45261000-4	Installatie- en aanverwante werkzaamheden voor dakconstructies en -bedekking
45261100-5	Dakconstructiewerkzaamheden
45261200-6	Dakbedekking en schilderen van daken
45261210-9	Dakdekkerswerkzaamheden
45261211-6	Leggen van dakpannen
45261212-3	Leidekken
45261213-0	Aanbrengen van metalen dakbedekking
45261214-7	Aanbrengen van bitumineuze dakbedekking
45261220-2	Schilderen van daken en andere bekledingswerkzaamheden
45261221-9	Schilderen van daken
45261222-6	Aanbrengen van cementlagen op daken
45261300-7	Aanbrengen van slabben en goten
45261310-0	Aanbrengen van slabben
45261320-3	Aanbrengen van goten
45261400-8	Bekledingswerkzaamheden
45261410-1	Dakisolatiewerkzaamheden
45261420-4	Waterdicht maken
45261900-3	Reparatie en onderhoud van daken
45261910-6	Reparatie van daken
45261920-9	Onderhoud van daken

45262000-1	Gespecialiseerde bouwwerkzaamheden, met uitzondering van dakdekkerswerkzaamheden
45262100-2	Steigerbouw
45262110-5	Ontmantelen van steigers
45262120-8	Bouwen van steigers
45262200-3	Funderingswerkzaamheden en boren van waterputten
45262210-6	Funderingswerkzaamheden
45262211-3	Heien
45262212-0	Aanbrengen van wandbekleding, beschotting, grondkeringen
45262213-7	Diepwandmethode
45262220-9	Boren van waterputten
45262300-4	Betonwerk
45262310-7	Betonwerk van gewapend beton
45262311-4	Betoncascobouw
45262320-0	Afreiwerken
45262321-7	Afreiën van vloeren
45262330-3	Reparatie van betonwerk
45262340-6	Injecteren van mortel
45262350-9	Betonwerk van ongewapend beton
45262360-2	Cementeerwerkzaamheden
45262370-5	Aanbrengen van betonbekleding
45262400-5	Optrekken van staalconstructies
45262410-8	Optrekken van staalconstructies voor gebouwen
45262420-1	Optrekken van staalconstructies voor installaties
45262421-8	Aanleg van offshore-aanmeerplaatsen
45262422-5	Onderwaterboringen
45262423-2	Bouwen van platforms
45262424-9	Fabricage van offshoremodule
45262425-6	Fabricage van jacket
45262426-3	Fabricage van palen
45262500-6	Metselwerk in baksteen en bouwsteen
45262510-9	Steenwerk
45262511-6	Steenhouwen
45262512-3	Behakt steenwerk
45262520-2	Metselwerk in baksteen
45262521-9	Bekledingsmetselwerk
45262522-6	Metselwerk
45262600-7	Diverse gespecialiseerde bouwwerkzaamheden
45262610-0	Fabrieksschoorstenen
45262620-3	Steunmuren
45262630-6	Bouw van ovens
45262640-9	Milieubeschermingswerkzaamheden
45262650-2	Bekledingswerkzaamheden
45262660-5	Verwijderen van asbest
45262700-8	Verbouwingswerkzaamheden
45262800-9	Uitbreidingswerkzaamheden aan gebouwen

De uitvoering dan wel het ontwerp alsmede de uitvoering van installatiewerkzaamheden in de bouw

CPV-code	Omschrijving
45300000-0	Installatiewerkzaamheden in de bouw
45310000-3	Aanleg van elektriciteit
45311000-0	Aanbrengen van elektrische bedrading en fittings
45311100-1	Aanbrengen van elektrische bedrading
45311200-2	Aanbrengen van elektrische fittings
45312000-7	Installeren van alarmsystemen en antennes
45312100-8	Installeren van brandalarmsystemen
45312200-9	Installeren van inbraakalarmsystemen
45312300-0	Installeren van antennes
45312310-3	Installatie van bliksembeveiliging
45312311-0	Installeren van bliksemafleiders
45312320-6	Installeren van televisieantennes
45312330-9	Installeren van radioantennes
45313000-4	Installeren van liften en roltrappen
45313100-5	Installeren van liften
45313200-6	Installeren van roltrappen
45313210-9	Installeren van loopbanden
45314000-1	Installeren van telecommunicatie-uitrusting
45314100-2	Installeren van telefooncentrales
45314120-8	Installeren van schakelborden
45314200-3	Installeren van telefoonlijnen
45314300-4	Aanleg van kabelinfrastructuur
45314310-7	Leggen van kabels
45314320-0	Leggen van computerkabels
45315000-8	Elektrische installatiewerkzaamheden voor verwarming en andere elektrische apparatuur in gebouwen
45315100-9	Elektrotechnische installatiewerken
45315200-0	Turbine-installatie
45315300-1	Elektriciteitsvoorzieningsinstallaties
45315400-2	Hoogspanningsinstallaties
45315500-3	Middenspanningsinstallaties
45315600-4	Laagspanningsinstallaties
45315700-5	Aanleg van schakelstation
45316000-5	Installeren van verlichting en signaleringssystemen
45316100-6	Installeren van buitenverlichting
45316110-9	Installeren van straatverlichtingsuitrusting
45316200-7	Installeren van signalisatie-uitrusting
45316210-0	Installeren van verkeersbewakingsuitrusting
45316211-7	Installeren van verlichte verkeersborden
45316212-4	Installeren van verkeerslichten
45316213-1	Installeren van wegbebakening
45316220-3	Installeren van luchthavenbebakening
45316230-6	Installeren van havenbebakening
45317000-2	Overige elektrische installatiewerkzaamheden
45317100-3	Elektrische installatiewerkzaamheden voor pompuitrusting
45317200-4	Elektrische installatiewerkzaamheden voor transformatoren
45317300-5	Elektrische installatiewerkzaamheden voor elektrische distributietoestellen
45317400-6	Elektrische installatiewerkzaamheden voor filteruitrusting
45320000-6	Isolatiewerkzaamheden
45321000-3	Warmte-isolatiewerkzaamheden
45323000-7	Geluidsisolatiewerkzaamheden

45324000-4	Aanbrengen van gipsplaten
45330000-9	Loodgieterswerk
45331000-6	Installeren van verwarming, ventilatie en airconditioning
45331100-7	Installeren van centrale verwarming
45331110-0	Installeren van boilers
45331200-8	Installeren van ventilatie en airconditioning
45331210-1	Installeren van ventilatiesystemen
45331211-8	Installeren van ventilatie-installaties voor buitenopstelling
45331220-4	Installeren van airconditioning
45331221-1	Installeren van gedeeltelijke airconditioning
45331230-7	Installeren van koeluitrusting
45331231-4	Installeren van koel- en vriesuitrusting
45332000-3	Loodgieterswerk en leggen van afvoerbuizen
45332200-5	Loodgieterswerkzaamheden aan waterleidingen
45332300-6	Leggen van afvoerbuizen
45332400-7	Installeren van sanitair
45333000-0	Installeren van gasfittings
45333100-1	Installeren van gasregeluitrusting
45333200-2	Installeren van gasmeters
45340000-2	Plaatsen van hekken en leuningen en beveiligingsuitrusting
45341000-9	Plaatsen van leuningen
45342000-6	Plaatsen van hekwerk
45343000-3	Installeren van brandpreventie-installaties
45343100-4	Aanbrengen van brandwering
45343200-5	Installeren van brandblusinstallaties
45343210-8	Installeren van CO2-blusinstallaties
45343220-1	Installeren van brandblusapparaten
45343230-4	Installeren van sprinklersystemen
45350000-5	Werktuigbouwkundige installaties
45351000-2	Werktuigbouwkundige installatiewerkzaamheden

De uitvoering dan wel het ontwerp alsmede de uitvoering van de afwerking van gebouwen

CPV-code	Omschrijving
45400000-1	Afwerking van gebouwen
45410000-4	Pleisterwerk
45420000-7	Bouwtimmerwerk en plaatsen van schrijnwerk
45421000-4	Bouwtimmerwerk
45421100-5	Plaatsen van deuren en ramen en bijbehorende elementen
45421110-8	Plaatsen van metalen deur- en raamkozijnen
45421111-5	Plaatsen van metalen deurkozijnen
45421112-2	Plaatsen van metalen raamkozijnen
45421113-9	Plaatsen van metalen drempels
45421114-6	Plaatsen van metalen deuren
45421115-3	Plaatsen van metalen ramen
45421120-1	Plaatsen van kunststof deur- en raamkozijnen
45421121-8	Plaatsen van kunststof deurkozijnen
45421122-5	Plaatsen van kunststof raamkozijnen
45421123-2	Plaatsen van kunststof drempels
45421124-9	Plaatsen van kunststof deuren
45421125-6	Plaatsen van kunststof ramen
45421130-4	Plaatsen van houten deur- en raamkozijnen
45421131-1	Plaatsen van houten deurkozijnen
45421132-8	Plaatsen van houten raamkozijnen
45421133-5	Plaatsen van houten drempels

45421134-2	Plaatsen van houten deuren
45421135-9	Plaatsen van houten ramen
45421140-7	Plaatsen van metalen bouw-timmerwerk, met uitzondering van deuren en ramen
45421141-4	Plaatsen van scheidingswanden
45421142-1	Installeren van luiken
45421143-8	Installeren van jaloezieën
45421144-5	Installeren van zonweringen
45421145-2	Installeren van rolluiken
45421146-9	Aanbrengen van verlaagde plafonds
45421147-6	Aanbrengen van roosters
45421148-3	Plaatsen van poorten
45421150-0	Aanbrengen van niet-metalen bouw-timmerwerk
45421151-7	Plaatsen van inbouwkeukens
45421152-4	Aanbrengen van scheidingswanden
45421153-1	Plaatsen van inbouwmeubilair
45421160-3	Werken aan hang- en sluitwerk
45422000-1	Timmer- en schrijnwerk
45422100-2	Houtwerk
45430000-0	Aanbrengen van vloer- en wandbekleding
45431000-7	Tegelwerk
45431100-8	Leggen van vloertegels
45431200-9	Zetten van wandtegels
45432000-4	Leggen van vloeren en aanbrengen van vloerbedekking, wandbekleding en behang
45432100-5	Aanbrengen en afwerken van vloeren
45432110-8	Leggen van vloeren
45432111-5	Leggen van flexibele vloerbekleding
45432112-2	Aanbrengen van bestrating
45432113-9	Leggen van parketvloeren
45432114-6	Leggen van houten vloerbedekkingen
45432120-1	Aanbrengen van dubbele vloer
45432121-8	Computervloeren
45432130-4	Vloerbekledingswerk
45432200-6	Aanbrengen van wandbekleding en behangwerk
45432210-9	Aanbrengen van wandbekleding
45432220-2	Behangen
45440000-3	Schilderwerk en beglazing
45441000-0	Beglazing
45442000-7	Aanbrengen van beschermende lagen
45442100-8	Schilderwerk
45442110-1	Schilderen van gebouwen
45442120-4	Schilderwerk en aanbrengen van beschermende lagen op installaties
45442121-1	Schilderen van installaties
45442180-2	Aanbrengen van nieuwe verf
45442190-5	Verwijderen van oude verf
45442200-9	Aanbrengen van anticorrosielagen
45442210-2	Galvaniseren
45442300-0	Aanbrengen van oppervlakbescherming
45450000-6	Overige werkzaamheden in verband met de afwerking van gebouwen
45451000-3	Decoratiewerkzaamheden
45451100-4	Aanbrengen van ornamenten
45451200-5	Aanbrengen van panelen
45451300-6	Binnentuinen
45452000-0	Reiniging van de buitenmuren van gebouwen
45452100-1	Reinigen van buitenmuren door middel van zandstralen

45453000-7	Revisie- en opknopwerkzaamheden
45453100-8	Opknopwerkzaamheden
45454000-4	Herstructurering
45454100-5	Restauratiewerkzaamheden

Verhuur van bouw- en civieltechnische installaties met bedieningspersoneel

CPV-code	Omschrijving
45500000-2	Verhuur van bouw- en civieltechnische installaties en uitrusting met bedieningspersoneel
45510000-5	Verhuur van kranen met bedieningspersoneel
45520000-8	Verhuur van grondverzetmachines met bedieningspersoneel

Verlening van diensten op het gebied van architectuur en bouw

74142100-7	Projectbeheerdiensten
74142110-0	Toezicht op uitvoering van projecten
74142120-3	Maken van projecten
74142300-9	Coördinatie van bouwwerkzaamheden
74142310-2	Bouwprojectenbeheer
74210000-4	Technische adviezen
74220000-7	Dienstverlening op het gebied van architectuur en dergelijke
74221000-4	Architectonische adviezen
74222000-1	Maken van bouwkundige ontwerpen
74222100-2	Diensten door architectenbureaus voor gebouwen
74222200-3	Diensten door architectenbureaus voor buitenvoorzieningen
74222300-4	Diensten door architectenbureaus voor uitbreidingsverbouwingen
74223000-8	Architectenprijsvraag
74224000-5	Dienstverlening op het gebied van architectuur, bouwkunde en planning
74225000-2	Dienstverlening van architecten en bouwkundigen, en controles
74225100-3	Architecten- en bouwinspectiediensten
74230000-0	Dienstverlening door ingenieurs
74231000-7	Adviezen inzake techniek en bouw
74231100-8	Adviezen inzake bouwkunde
74231110-1	Ondersteunende diensten voor bouwkunde
74231120-4	Adviezen inzake transportsystemen
74231121-1	Adviezen inzake wegenbouw
74231122-8	Dienstverlening voor wegenbouwtechniek
74231123-5	Dienstverlening voor spoorwegenbouwtechniek
74231124-6	Dienstverlening voor luchthavenbouwtechniek
74231130-7	Adviezen inzake infrastructuur
74231200-9	Bouwkundig advies
74231500-2	Bouwdiensten
74231510-5	Advies inzake ruwbouw
74231520-8	Bouwadvies
74231521-5	Advies inzake bouwdiensten
74231530-1	Bouwinspectiediensten
74232000-4	Technische ontwerpdiensten
74232100-5	Technische ontwerpdiensten voor mechanische en elektrische installaties voor gebouwen
74232110-8	Diensten voor bouweconomie
74232120-1	Ontwerpen van verwarmingssysteem
74232200-6	Technische ontwerpen voor constructie van civieltechnische werken
74232210-9	Diensten voor het uittrekken van hoeveelheden voor civieltechnische installaties

74232220-2	Ontwerpen van pijpleidingen
74232230-5	Brugontwerpdiensten
74232240-8	Damontwerpdiensten
74232500-9	Ontwerpen van fundering
74232600-0	Aanvullende bouwdiensten
74232700-1	Ontwerpen van draagconstructies
74232800-2	Berekenen van draagconstructieontwerpen
74233000-1	Diverse technische dienstverlening
74233100-2	Technische dienstverlening op het gebied van boorspoeling
74233200-3	Geotechnische diensten
74260000-9	Diensten in verband met de bouw
74261000-6	Terreinonderzoek
74262000-3	Toezicht op uitvoering van de bouw
74262100-4	Toezicht op de bouwplaats
74263000-0	Bouwadviezen
74271500-4	Bodemonderzoeksdiensten
74272000-6	Diensten voor ondergronds onderzoek
74274300-3	Diensten voor kadastraal onderzoek

SECTOR ICT

Aankoop, leasing, huur of huurkoop, met of zonder koopoptie van informatie- en communicatie-uitrusting en apparatuur

CPV-code	Omschrijving
32000000-3	Radio-, televisie-, communicatie-, telecommunicatietoestellen en aanverwante uitrusting en apparatuur
32100000-4	Elektronenbuizen en elektronische onderdelen
32110000-7	Elektrische condensatoren
32111000-4	Vaste condensatoren
32112000-1	Regelbare of instelbare condensatoren
32120000-0	Elektrische weerstanden
32130000-3	Gedrukte schakelingen
32131000-0	Afgemonteerde printplaten
32132000-7	Niet-afgemonteerde printplaten
32140000-6	Kleppen en buizen
32141000-3	Kathodestraal-beeldbuizen
32141100-4	Televisiecamerabuizen
32142000-0	Microgolfbuizen en uitrusting
32142100-1	Magnetrons
32142200-2	Uitrusting voor microgolf
32142210-5	Microgolfradio-uitrusting
32142300-3	Klystrons
32143000-7	Elektronenbuizen
32144000-4	Ontvangerbuizen of versterkerbuizen
32150000-9	Halfgeleiders
32151000-6	Dioden
32152000-3	Lichtdioden
32153000-0	Transistors
32154000-7	Gemonteerde piëzo-elektrische kristallen
32160000-2	Elektronisch geïntegreerde schakelingen en microschakelingen
32161000-9	Telefoonkaarten
32161100-0	SIM-kaarten
32162000-6	Chipkaarten
32163000-3	Geïntegreerde elektronische schakelingen
32164000-0	Microschakelingen

32165000-7	Microprocessors
32170000-5	Delen van elektronische componenten
32171000-2	Delen van elektrische condensatoren
32172000-9	Delen van elektrische weerstanden, reostaten en potentiometers
32173000-6	Delen van elektronenbuizen
32180000-8	Modules
32200000-5	Zendapparatuur voor radiotelefonie, radiotelegrafie, radio-omroep en televisie
32210000-8	Zenduitrusting
32211000-5	Productie-uitrusting voor uitzendingen
32220000-1	Televisietransmissie-installaties zonder ontvanger
32221000-8	Radiobakens
32222000-5	Codeermachines voor videosignalen
32223000-2	Videotransmissieapparatuur
32224000-9	Televisietransmissieapparatuur
32230000-4	Radiotransmissieapparatuur met ontvanger
32231000-1	Toestellen voorgesloten televisiecircuits
32232000-8	Uitrusting voor video-conferentie
32233000-5	Radiofrequentieboosterstations
32234000-2	Televisiecamera's voor gesloten televisiecircuits
32235000-9	Bewakingssysteem met gesloten circuit
32236000-6	Radiotelefoons
32237000-3	Walkie-talkies
32240000-7	Televisiecamera's
32250000-0	Mobiele telefoons
32251000-7	Autotelefoons
32252000-4	GSM-telefoons
32260000-3	Datatransmissie-uitrusting
32270000-6	Digitale zendapparatuur
32300000-6	Televisie- en radio-ontvangers, audio- of video-opnameapparatuur of -reproductietoestellen
32310000-9	Radio-ontvangers
32320000-2	Televisie- en audiovisuele uitrusting
32321000-9	Televisieprojectie-uitrusting
32321100-0	Film- en video-uitrusting
32321200-1	Audiovisuele uitrusting
32321300-2	Audiovisuele materialen
32322000-6	Multimedia-uitrusting
32323000-3	Videomonitoren
32323100-4	Kleurenmonitoren
32323200-5	Monochrome videomonitoren
32323300-6	Video-uitrusting
32323400-7	Videoweergave-uitrusting
32323500-8	Videobewakingsuitrusting
32324000-0	Televisie-ontvangers
32324100-1	Kleurentelevisietoestellen
32324200-2	Zwart-wit televisietoestellen
32324300-3	Televisie-uitrusting
32324400-4	Televisieantennes
32324500-5	Videotuners
32330000-5	Opname- en weergaveapparatuur voor audio en video
32331000-2	Draaitafels
32331100-3	Platenspelers
32331200-4	Cassettespelers
32331300-5	Apparatuur voor geluidswaergave
32331400-6	Compact-disc-spelers
32332000-9	Magneetbandrecorders

32332100-0	Dicteerapparaten
32332200-1	Antwoordapparaten
32332300-2	Toestellen voorgeluidsopnames
32333000-6	Video-opname- of -weergaveapparatuur
32333100-7	Videorecorders
32333200-8	Videocamcorders
32333300-9	Videoweergaveapparatuur
32333400-0	Videospelers
32340000-8	Microfoons en luidsprekers
32341000-5	Microfoons
32342000-2	Luidsprekers
32342100-3	Koptelefoons
32342200-4	Oortelefoons
32342300-5	Microfoons en luidsprekersets
32342400-6	Akoestische toestellen
32342410-9	Geluidsuitrusting
32342420-2	Mengpaneel voorstudio
32342430-5	Spraakcompressiesysteem
32342440-8	Voice-mailsysteem
32342450-1	Stemrecorders
32343000-9	Versterkers
32343100-0	Audiofrequentieversterkers
32343200-1	Megafoons
32344000-6	Ontvangtoestellen voor radiotelefonie of radiotelegrafie
32344100-7	Draagbare ontvangers voor oproepen en boodschappen
32344110-0	Stemregistratiesysteem
32344200-8	Radio-ontvangers
32344210-1	Radio-uitrusting
32344220-4	Semafoonontvangers
32344230-7	Radiostations
32344240-0	Radiotoren
32344250-3	Radio-installaties
32344260-6	Radio- en multiplexuitrusting
32344270-9	Radio- en telefooncontrolesysteem
32344280-2	Draagbare radio's
32350000-1	Delen van audio- en video-uitrusting
32351000-8	Toebehoren van audio- en video-uitrusting
32351100-9	Videomontage-uitrusting
32351200-0	Schermen
32352000-5	Antennes en reflectoren
32352100-6	Delen van radio- en radaruitrusting
32352200-7	Onderdelen en toebehoren voor radaruitrusting
32360000-4	Intercom-uitrusting
32400000-7	Netwerken
32410000-0	Lokaal netwerk
32411000-7	Token-ring netwerk
32412000-4	Communicatienetwerk
32412100-5	Telecommunicatienetwerk
32412110-8	Internet-netwerk
32412120-1	Intranet-netwerk
32413000-1	Geïntegreerd netwerk
32413100-2	Netwerkroulers
32415000-5	Ethernet-netwerk
32416000-2	ISDN-netwerk
32416100-3	ISDX-netwerk
32417000-9	Multimedianeetwerken
32418000-6	Radionetwerk

32420000-3	Netwerkuitrusting
32421000-0	Netwerkbekabeling
32422000-7	Netwerkcomponenten
32423000-4	Netwerkhubs
32424000-1	Netwerkinfrastructuur
32425000-8	Netwerkbesturingssysteem
32426000-5	Netwerkpublicatiesysteem
32427000-2	Netwerksysteem
32428000-9	Netwerk-upgrade
32429000-6	Uitrusting voor telefoonnetwerk
32430000-6	Wide area netwerk
32440000-9	Telemetrie- en terminaluitrusting
32441000-6	Telemetrie-uitrusting
32441100-7	Telemetrisch bewakingssysteem
32441200-8	Telemetrie- en controle-uitrusting
32441300-9	Telematicasysteem
32442000-3	Terminaluitrusting
32442100-4	Klemmenborden
32442200-5	Aansluitkasten
32442300-6	Terminal-emulatoren
32442400-7	Aansluitklemmen
32500000-8	Telecommunicatiebenodigdheden
32510000-1	Systeem voor draadloze telecommunicatie
32520000-4	Telecommunicatiekabels en -uitrusting
32521000-1	Telecommunicatiekabel
32522000-8	Telecommunicatie-uitrusting
32523000-5	Telecommunicatiefaciliteiten
32524000-2	Telecommunicatiesysteem
32530000-7	Uitrusting ten behoeve van satellietcommunicatie
32531000-4	Satellietcommunicatie-uitrusting
32532000-1	Satellietschotels
32533000-8	Satellietgrondstations
32534000-5	Satellietplatforms
32540000-0	Schakelborden
32541000-7	Schakelborduitrusting
32542000-4	Schakelbordpanelen
32543000-1	Telefooncentrales
32544000-8	PABX-uitrusting
32545000-5	PABX-systemen
32546000-2	Digitale schakeluitrusting
32546100-3	Digitale schakelborden
32547000-9	Vacuümschakelborden
32550000-3	Telefoonuitrusting
32551000-0	Telefoonkabels en bijbehorende uitrusting
32551100-1	Telefoonaansluitingen
32551200-2	Telefooncentrales
32551300-3	Telefoonhoofdsets
32551400-4	Telefoonnetwerk
32551500-5	Telefoonkabels
32552000-7	Elektrische toestellen voor lijntelefonie of lijntelegrafie
32552100-8	Telefoontoestellen
32552110-1	Draadloze telefoons
32552120-4	Praatpalen
32552130-7	Openbare telefoons
32552140-0	Uitrusting voor munttelefoontoestellen
32552200-9	Teleprinters
32552300-0	Schakelapparatuur voor telefonie en telegrafie

32552310-3	Digitale telefooncentrales
32552320-6	Multiplexers
32552330-9	Telefoonschakelapparatuur
32552400-1	Omzettingsapparatuur voor audiosignalen
32552410-4	Modems
32552420-7	Frequentieomvormers
32552430-0	Codeeruitrusting
32552500-2	Teleteksttoestellen
32552510-5	Videotekstterminals
32552520-8	Telexuitrusting
32552600-3	Parlofoons
32553000-4	Delen van elektrische toestellen voor telefonie of telegrafie
32560000-6	Glasvezelmateriaal
32561000-3	Glasvezelverbindingen
32570000-9	Communicatie-uitrusting
32571000-6	Communicatie-infrastructuur
32572000-3	Communicatiekabels
32572100-4	Communicatiekabel met meervoudige elektrische geleiders
32572200-5	Communicatiekabel met coaxiale geleiders
32572300-6	Communicatiekabel voor bijzondere toepassingen
32573000-0	Communicatiecontrolesysteem
32580000-2	Gegevensuitrusting
32581000-9	Gegevenscommunicatie-uitrusting
32581100-0	Datatransmissiekabel
32581110-3	Datatransmissiekabel met meervoudige elektrische geleiders
32581120-6	Datatransmissiekabel met coaxiale geleiders
32581130-9	Datatransmissiekabel voor bijzondere toepassingen
32582000-6	Gegevensdragers
32583000-3	Gegevens- en stemmedia
32584000-0	Gegevensdragende media

Verlening van telecommunicatiediensten

CPV-code	Omschrijving
64200000-8 (2)	Telecommunicatiediensten (2)
64210000-1 (2)	Telefoon- en datatransmissiediensten (2)
64211000-8 (2)	Openbare telefoondiensten (2)
64212000-5 (2)	Mobiele telefoondiensten (2)
64213000-2 (2)	Gemeenschappelijke telefoonnetwerkdiensten voor ondernemingen (2)
64214000-9 (2)	Specifieke telefoonnetwerkdiensten voor ondernemingen (2)
64214100-0 (2)	Verhuur van satellietverbindingen (2)
64214200-1 (2)	Telefooncentralediensten (2)
64214400-3 (2)	Verhuur van communicatielijnen over land (2)
64216000-3 (2)	Elektronische berichten- en informatiediensten (2)
64216100-4 (2)	Elektronische berichtendiensten (2)
64216110-7 (2)	Diensten voor elektronische gegevensuitwisseling (2)
64216120-0 (2)	E-maildiensten (2)
64216130-3 (2)	Telexdiensten (2)
64216140-6 (2)	Telegrafiediensten (2)
64216200-5 (2)	Elektronische informatiediensten (2)
64216210-8 (2)	Diensten voor informatie met toegevoegde waarde (2)
64216300-6 (2)	Teletekstdiensten (2)
64220000-4 (2)	Telecommunicatiediensten, met uitzondering van telefoon en datatransmissie (2)
64221000-1 (2)	Interconnectiediensten (2)
64222000-8 (2)	Telewerkdiensten (2)

64223000-5 (2)	Semafoondiensten (2)
64224000-2 (2)	Teleferentiediensten (2)
64225000-9 (2)	Lucht-grond-telecommunicatiediensten (2)
64226000-6 (2)	Telematicadiensten (2)
64227000-3 (2)	Geïntegreerde telecommunicatiediensten (2)
64228000-0 (2)	Transmissie van televisie- en radioprogramma's (2)
64228100-1 (2)	Transmissie van televisieprogramma's (2)
64228200-2 (2)	Transmissie van radioprogramma's (2)

Verlening van informatiserings- en aanverwante diensten

CPV-code	Omschrijving
72000000-5	Informatiserings- en aanverwante dienstverlening
72100000-6	Advies inzake hardware
72110000-9	Advies inzake hardwarekeuze
72120000-2	Advies inzake calamiteitenherstel bij hardware
72130000-5	Advies over planning computerlocatie
72140000-8	Advies over acceptatietest computerhardware
72150000-1	Advies over computeraudit en -hardware
72200000-7	Softwareprogrammering en -advies
72210000-0	Programmering van softwarepakketten
72211000-7	Programmering van systeem- en gebruikerssoftware
72212000-4	Programmering van toepassingssoftware
72220000-3	Systeem- en technisch advies
72221000-0	Bedrijfsanalyseadviezen
72222000-7	Strategie- en planningsdiensten voor informatiesystemen of -technologie
72222100-8	Strategisch onderzoek van informatiesystemen of -technologie
72222200-9	Planning in verband met informatiesystemen of -technologie
72222300-0	Diensten in verband met informatietechnologie
72223000-4	Onderzoek naar vereisten inzake informatietechnologie
72224000-1	Advies over projectmanagement
72224100-2	Planning van systeemimplementatie
72224200-3	Planning van systeemkwaliteitsborging
72225000-8	Evaluatie en onderzoek van systeemkwaliteitsborging
72226000-5	Advies over acceptatietest systeemsoftware
72227000-2	Advies over software-integratie
72228000-9	Advies over hardware-integratie
72230000-6	Ontwikkeling van gebruikersspecifieke software
72231000-3	Ontwikkeling van software voor militaire doeleinden
72232000-0	Ontwikkeling van software voor transactieverwerking en gebruikersspecifieke software
72240000-9	Systeemanalyse en programmering
72241000-6	Specificatie van kritisch ontwerpdoel
72242000-3	Maken van ontwerp-modellen
72243000-0	Programmeringsdiensten
72244000-7	Maken van prototypes
72245000-4	Contractstyeemanalyse en -programmering
72246000-1	Systeemadviesdiensten
72250000-2	Systeemonderhoud en systeemondersteuningsdiensten
72251000-9	Herstarten na calamiteiten
72252000-6	Computerarchiveringsdiensten
72253000-3	Helpdesk- en ondersteuningsdiensten
72253100-4	Helpdeskdiensten
72253200-5	Systeemondersteuningsdiensten
72254000-0	Testen en onderhouden van software
72254100-1	Testen van systemen

72260000-5	Diensten in verband met software
72261000-2	Software-ondersteuningsdiensten
72262000-9	Ontwikkeling van software
72263000-6	Software-implementatiediensten
72264000-3	Kopiëren van software
72265000-0	Softwareconfiguratiediensten
72266000-7	Advies over software
72267000-4	Onderhoud van software
72268000-1	Leveren van software
72300000-8	Uitwerken van gegevens
72310000-1	Gegevensverwerkingsdiensten
72311000-8	Tabellering per computer
72311100-9	Gegevensconversie
72311200-0	Verwerking per partij
72311300-1	Computer-time-sharing
72312000-5	Invoeren van gegevens
72312100-6	Vorbereiding van gegevens
72312200-7	Herkenning van optische tekens
72313000-2	Gegevensvergaringsdiensten
72314000-9	Verzamelen en collationeren van gegevens
72315000-6	Beheer van datanetwerken en ondersteunende diensten
72315100-7	Datanetwerkondersteuningsdiensten
72315200-8	Beheer van gegevensnetwerk
72316000-3	Analyseren van gegevens
72317000-0	Opslaan van gegevens
72318000-7	Datatransmissiediensten
72319000-4	Verstrekking van gegevens
72320000-4	Databasediensten
72321000-1	Diensten voordatabase met toegevoegde waarde
72322000-8	Gegevensbeheerdiensten
72500000-0	Informaticadiensten
72510000-3	Beheerdiensten in verband met computers
72511000-0	Software voor netwerkbeheer
72512000-7	Documentbeheerdiensten
72513000-4	Kantoorautomatiseringsdiensten
72514000-1	Beheer van computerfaciliteiten
72514100-2	Faciliteitenbeheer door computerbewerking
72514200-3	Faciliteitenbeheer voor ontwikkeling van computersystemen
72514300-4	Faciliteitenbeheer voor onderhoud van computersystemen
72520000-6	Diensten voor computerondersteuning en -advies
72521000-3	Computerondersteuningsdiensten
72521100-4	Technische computerondersteuningsdiensten
72530000-9	Computernetwerkdiensten
72531000-6	LAN-diensten
72532000-3	WAN-diensten
72540000-2	Computerupgrading
72541000-9	Uitbreiding van computerinstallaties
72541100-0	Uitbreiding van geheugen
72550000-5	Automatiseringscontrole
72560000-8	Testen van computers
72570000-1	Backupdiensten voor computers
72580000-4	Converteren van computercatalogus
72590000-7	Professionele dienstverlening in verband met computers
72591000-4	Uitwerken van dienstverleningscontracten

Verlening van adviesdiensten op het gebied van informatie- en communicatietechnologie

CPV-code	Omschrijving
74231600-3	Advies inzake telecommunicatie

Verlening van reparatie, onderhoud en aanverwante diensten van informatie- en communicatie-uitrustingen

CPV-code	Omschrijving
50300000-8	Reparatie, onderhoud en aanverwante diensten in verband met informatie- en communicatie-uitrusting
50312000-5	Onderhoud en reparatie van computeruitrusting
50312100-6	Onderhoud en reparatie van mainframecomputers
50312110-9	Onderhoud van mainframecomputers
50312120-2	Reparatie van mainframecomputers
50312200-7	Onderhoud en reparatie van minicomputers
50312210-0	Onderhoud van minicomputers
50312220-3	Reparatie van minicomputers
50312300-8	Onderhoud en reparatie van datanetwerkuitrusting
50312310-1	Onderhoud van datanetwerkuitrusting
50312320-4	Reparatie van uitrusting voor datanetwerk
50312400-9	Onderhoud en reparatie van microcomputers
50312410-2	Onderhoud van microcomputers
50312420-5	Reparatie van microcomputers
50312500-0	Onderhoud en reparatie van software voor informatietechnologie
50312510-3	Onderhoud van software voor informatietechnologie
50312520-6	Reparatie van software voor informatietechnologie
50312600-1	Onderhoud en reparatie van uitrusting voor informatietechnologie
50312610-4	Onderhoud van uitrusting voor informatietechnologie
50312620-7	Reparatie van uitrusting voor informatietechnologie
50314000-9	Reparatie en onderhoud van faxtoestellen
50320000-4	Reparatie en onderhoud van PC's
50321000-1	Reparatie van PC's
50322000-8	Onderhoud van PC's
50324000-2	Hulpdiensten voor PC's
50324100-3	Systeemonderhoud
50324200-4	Diensten voor preventief onderhoud
50330000-7	Onderhoud van telecommunicatie-uitrusting
50331000-4	Reparatie en onderhoud van telecommunicatielijnen
50332000-1	Onderhoud van telecommunicatie-infrastructuur
50333000-8	Onderhoud van radiocommunicatie-uitrusting
50333100-9	Reparatie en onderhoud van radiozenders
50333200-0	Reparatie en onderhoud van radiotelefonietoestellen
50334000-5	Reparatie en onderhoud van lijntelefonie- en lijntelegrafie-uitrusting
50334100-6	Reparatie en onderhoud van lijntelefonie-uitrusting
50334110-9	Onderhoud van telefoonnetwerk
50334120-2	Upgraden van telefoonschakeluitrusting
50334130-5	Reparatie en onderhoud van telefoonschakelapparatuur
50334140-8	Reparatie en onderhoud van telefoontoestellen
50334200-7	Reparatie en onderhoud van lijntelegrafie-uitrusting
50334300-8	Reparatie en onderhoud van lijntellexuitrusting
50334400-9	Onderhoud van communicatiesystemen
50340000-0	Reparatie en onderhoud van audiovisuele en optische uitrusting
50341000-7	Reparatie en onderhoud van televisie-uitrusting
50341100-8	Reparatie en onderhoud van videotextuitrusting
50341200-9	Reparatie en onderhoud van televisiezenders

50342000-4	Reparatie en onderhoud van audio-uitrusting
50343000-1	Reparatie en onderhoud van video-uitrusting
50344000-8	Reparatie en onderhoud van optische uitrusting
50344100-9	Reparatie en onderhoud van fotografische uitrusting
50344200-0	Reparatie en onderhoud van cinematografische uitrusting

Verlening van installatiediensten van informatieverwerkende uitrustingen en communicatie-uitrustingen

CPV-code	Omschrijving
50930000-3	Installatie van communicatie-uitrusting
50931000-0	Installatie van radio-, televisie-, audio- en video-uitrusting
50931100-1	Installatie van radiouitrusting
50931200-2	Installatie van televisie-uitrusting
50931300-3	Installatie van audio-uitrusting
50931400-4	Installatie van video-uitrusting
50932000-7	Installatie van radio- en televisiezenders
50932100-8	Installatie van radiozenders
50932200-9	Installatie van televisiezenders
50933000-4	Installatie van radiotelefonie-apparatuur
50934000-1	Installatie van lijntelefonie-uitrusting
50935000-8	Installatie van lijntelegrafie-uitrusting
50960000-2	Installatie van computers
50961000-9	Installatie van computers en informatieverwerkende uitrusting
50961100-0	Installatie van computers
50961110-3	Installeren van hardware
50961200-1	Installatie van informatieverwerkende uitrusting

SECTOR MILIEU

Verlening van diensten voor het verwerken van afvalwater en afval, hygiëne- en milieuzorgdiensten

CPV-code	Omschrijving
90000000-7	Diensten voor het verwerken van afvalwater en afval, hygiëne- en milieuzorgdiensten
90100000-8	Ophalen en verwijderen van afvalwater en afval
90110000-1	Diensten in verband met afvalwater
90111000-8	Afvalwaterverwijderings- en -behandelingsdiensten
90111100-9	Afvalwaterverwijderingsdiensten
90111200-0	Afvalwaterbehandelingsdiensten
90111300-1	Afvalwaterverwerkingsdiensten
90112000-5	Behandeling van beerputten en septische putten
90112100-6	Diensten voorbehandeling van beerputten
90112200-7	Diensten voor septische putten
90112210-0	Diensten voorbehandeling van septische putten
90112300-8	Leeghalen van beerputten of septische putten
90113000-2	Diensten voor rioolreiniging
90114000-9	Beheer van riolering
90114100-0	Exploitatie van een rioolwaterzuiveringsinstallatie
90115000-6	Rioolonderzoeksdiensten
90120000-4	Afvalverwijderingsdiensten
90121000-1	Afvaldiensten
90121100-2	Ophalen van afval
90121110-5	Ophalen van vast stadsafval
90121120-8	Ophalen van huisvuil
90121130-1	Diensten voor het ophalen van zwerfvuil

90121140-4	Diensten voor het ophalen van papier
90121200-3	Diensten voor het vervoeren van afval
90121300-4	Afvalbehandeling
90121310-7	Verwijderen van huisvuil
90121320-0	Verwijderen van vast stadsafval
90121330-3	Afvalverbranding
90121340-6	Diensten voor het verwerken van as
90121400-5	Behandeling en verwijdering van gevaarlijke vloeistoffen
90122000-8	Diensten voor bijzonder afval
90122100-9	Diensten voor giftig afval
90122110-2	Diensten voor radioactief afval
90122111-9	Ophalen van radioactief afval
90122112-6	Opslaan van radioactief afval
90122113-3	Verwijderen van radioactief afval
90122114-0	Vervoeren van radioactief afval
90122120-5	Diensten in verband met vervuilde grond
90122121-2	Diensten voor het verwijderen van verontreinigde grond
90122122-9	Verwijderen van verontreinigde grond
90122123-6	Behandeling van verontreinigde grond
90122124-3	Reiniging en behandeling van grond
90122130-8	Verwijdering van giftig afval, met uitzondering van radioactief afval en vervuilde grond
90122131-5	Diensten voor het verwijderen van wapens en munitie
90122132-2	Ontmijningsdiensten
90122200-0	Diensten voor medisch afval
90122210-3	Diensten voor het ophalen van ziekenhuisafval
90122220-6	Diensten voor het verwerken van ziekenhuisafval
90122230-9	Diensten voor het verwijderen van biologisch afval
90122240-2	Ophalen, vervoeren en verwerken van ziekenhuisafval
90122300-1	Diensten voor slibverwerking
90122310-4	Diensten voor slibverwijdering
90122320-7	Diensten voor het vervoeren van slib
90122330-0	Diensten voor slibbehandeling
90122340-3	Diensten voor slibverwijdering
90123000-5	Exploitatie van een stortplaats
90123100-6	Beheer van stortplaats
90123200-7	Beheer van steenkoolstortplaats
90123300-8	Beheer van afvalstortplaats
90200000-9	Afvalverwerking en aanverwante diensten
90210000-2	Straatreinigingsdiensten
90211000-9	Straatveegdiensten
90212000-6	Sneeuwruimingsdiensten
90213000-3	Ijsbestrijdingsdiensten
90220000-5	Diensten voor het reinigen van kolken
90221000-2	Diensten voor het leeghalen van kolken
90230000-8	Diensten voor het verwijderen van asbest
90240000-1	Diensten voor het verwijderen van lood
90250000-4	Stadsreinigingsdiensten
90300000-0	Milieuzorg- en ecologische diensten
90310000-3	Milieuzorgdiensten
90311000-0	Diensten voor milieu-advies
90312000-7	Milieu-effectrapportage
90313000-4	Milieumonitoringsysteem
90313100-5	Diensten voor bestrijding van vervuiling
90313110-8	Diensten voorbestrijding van olievlekken
90313120-1	Diensten voor controle op vervuiling
90314000-1	Diensten voor het meten van emissies

90315000-8	Milieubeschermingsdiensten
90315100-9	Milieuonderhoudsdiensten
90315200-0	Milieuverbeteringsdiensten
90315300-1	Recyclagediensten
90320000-6	Ecologische diensten

Verlening van diensten op het gebied van milieu

74141900-8	Milieutechnisch advies
74231300-0	Advies inzake milieutechniek
74231330-9	Advies inzake afvalwaterbehandeling
74231400-1	Energie en aanverwante diensten
74231410-4	Elektriciteitsdiensten
74231420-7	Energiebeheer
74231430-0	Advies inzake efficiënt energiegebruik
74231431-7	Diensten in verband met warmtetechniek voor gebouwen

Deel IV.

BIBOB

Beleidsregels integriteit en uitsluiting bij aanbestedingen in BIBOB-sectoren